

YASHIL

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№10

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Elektron nashr. 1930 sahifa.

2025-yil, oktyabr

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyeich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

QAYTA TIKLANUVCHI YASHIL ENERGIYA: BARCHA UCHUN MUHIM MASALA.....	13
Muxiddin Kalonov	
MOLIYAVIY INNOVATSIYALAR: IQTISODIY MOHIYATI, QO'LLANILISHI VA RIVOJLANISHI.....	19
Quliyev Begimqul Melikovich	
SAVDO KORXONALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA STATISTIK TAHLIL USULLARIDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI.....	24
Sabirova Oysuluv Shonazarovna	
KORXONANING MEBEL MAXSULOTLARI BOZORIDAGI O'RNINI KENGAYTIRISH USULLARI	30
Musayeva Shoirazimovna	
IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA INVESTITSIYA KO'RSATKICHLARI TIZIMINING FUNKTSIONAL JIHATI.....	35
Alabayev Sobitxon	
MAMLAKATIMIZDA MAHSULOTLARNING MUVOFIQLIGINI BAHOLASH AMALIYOTI.....	40
Zakirov Ansabxon Akaidinovich	
ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ЗЕЛЁНЫХ ОБЛИГАЦИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	48
Саидахмедова Аида Мирзаевна	
KORXONALAR FAOLIYATIDA DEBITOR VA KREDITOR QARZDORLIKNI BOSHQARISH	55
Mirzayev Ozod Furkatovich	
AHOLI PUL DAROMADLARI VA HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISH KO'RSATKICHLARI O'RTASIDAGI EKONOMETRIK TAHLIL.....	59
Qodirov Farrux Ergash o'g'li	
BUDJET RESURSLARI SHAKLLANISHIDA HUDUDNING SOLIQ SALOHİYATINI OSHIRISH VA MOLIYAVIY BARQARORLIK.....	64
Yuldashev Adhamjon Axadjonovich	
SANOAT KORXONALARI IQTISODIY RIVOJLANISHI TUSHUNCHASIGA NAZARIY YONDASHUVLAR.....	69
Muydinov Xusniddin Nuriddin o'g'li	
МЕТОДИКА УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВЫМИ ПОТОКАМИ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО УЧЕТА	73
Минутдинова Лилия Тагировна, Машарипов Озод Алимович	
ГАРМОНИЗАЦИЯ НАЦИОНАЛЬНЫХ СТАНДАРТОВ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН В СООТВЕТСТВИИ С МСФО	78
Абдужалилова Дилноз Абдусаттаровна	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA SMART TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING DOLZARBLIGI	84
Sobirjonov Muxiddin Toxirjon o'g'li	
TO'LOVGA QOBILIYATSIZLIK HOLATIDAGI KORXONALARDA TUGATISH BALANSINI TUZISH.....	90
Nabiyev Gofurjon Nosirjon o'g'li	
O'ZBEKISTON SANOATINING "YASHIL" IQTISODIYOTGA O'TAYOTGANLIGI: IMKONIYATLAR VA CHEKLOVLAR	96
Habibullayev Oybek Asliddin o'g'li	
YASHIL IQTISODIYOT KONTSEPTSIYASINING EVOLYUTSIYASI VA ILMIY-NAZARIY YONDASHUVLAR.....	102
Allayarov Suxrob Rustamovich	
O'ZBEKISTONDA TO'G'RIDAN-TO'G'RI CHET EL INVESTITSIYALARINING MILLIY IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDAGI ROLI	107
Raxmatov Adxam Itolmasovich, Boynazarova Matluba Xatamovna	

HUDUDIY IJTIMOY TENGLIK VA KAMBAG'ALLIKNI YUMSHATISHDA MEHNAT RESURLARI OMILLARI.....	114
Durumov Temur G'olibovich	
TRANSPORT TARMOG'I VA MILLIY IQTISODIYOTNING ASOSIY TARMOQLARI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIKNI MODELLASHTIRISH (SURXANDARYO VILOYATI MISOLIDA)	121
Turayev Baxtiyor Ergashevich, Aymatov Sirojiddin To'raqul o'g'li	
РОЛЬ ЭНЕРГЕТИКИ В ФОРМИРОВАНИИ УСТОЙЧИВОГО РОСТА ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА.....	134
Нигматуллаева Гулчехра Нуруллаевна	
O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM BOZORINING RIVOJLANISH TENDENTSIYALARI VA UNDA SIFAT MENEJMENTINING ROLI.....	139
Yuldashev Iskandar Bahromovich	
YER QA'RIDAN FOYDALANUVCHILARGA SOLIQ SOLISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	145
Zoxidov Ismatjon Yunusjon o'g'li	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA TURIZM INDUSTRIYASIDA INNOVATSION BIZNES-MODELLAR.....	151
Shaxinabonu Choriyeva	
AVTOTRANSPORT – EKSPEDITSIYA XIZMATLARI BOZORIDA MARKETING KONTSEPSIYASI	157
Ergasheva Mukhabbat Abdusamatovna	
“YASHIL” ENERGIYA ISHLAB CHIQUVCHI KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI SOLIQQA TORTISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	163
Toshtemirov To'liqin Toirjonovich	
DAVLAT IQTISODIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA SIYOSIY INSTITUTLARNING ROLI VA UNI KUCHAYTIRISH MEKANIZMLARI.....	166
O. Nurmuradov	
TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLI BANK TEXNOLOGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH ASOSLARI	171
Meyliqulov Shaxboz Xolmamat o'g'li	
СВЯЗНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНЫХ И РЕГИОНАЛЬНЫХ СТРАТЕГИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ: ВЫЗОВЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ.....	176
Ташматов Гайрат Ровшанович, Содиков Авазбек Мадаминович	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI TURIZM SOHASINI RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI.....	183
Zarikeyeva Miyasar Maratovna	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING RIVOJLANISH TENDENSIYASI.....	187
Saidrahmatova Zuhraxon Saidazim qizi	
O'ZBEKISTON KONCHILIK SANOATI KORXONALARIDA INVESTITSION JARAYONLARNI BOSHQARISH VA INNOVATSION XAVFLARNI KAMAYTIRISH STRATEGIYALARI	192
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna	
O'ZBEKISTONDA QULAY INVESTITSIYA MUHITINI SHAKLLANTIRISH MUAMMOLARI.....	196
Xuramov Zafar Rajabaliyevich	
PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARIDA XOMASHYO TA'MINOTI BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING XORIJ DAVLATLAR TAJRIBASI.....	201
Zakirov Abduazim Abdurashidovich	
НОВЫЙ ЭТАП ПРИМЕНЕНИЯ РЫНОЧНЫХ МЕХАНИЗМОВ В ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	206
Махкамов Ибраим	
O'ZBEKISTONDA SUG'URTA BOZORINING RIVOJLANISH TENDENTSIYALARI.....	213
Kushmuradov Oman, Ismoilov Sherzod Ismoil o'g'li	
GLOBALIZATSIYA SHAROITIDA MILLIY IQTISODIYOT NAZARIYASI.....	217
Mo'ydinov Xurshidbek Abdullayevich	
DORIVOR O'SIMLIKLARNI QAYTA ISHLASHNING HOZIRGI HOLATI VA MUAMMOLARI	221
Usmonov Mirg'ulom Xoshim o'g'li	

BARQAROR IQTISODIY O'SISHGA YERISHISHDA SUN'IY INTELLEKT TIZIMLARINI QO'LLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILASHTIRISH (XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI MISOLIDA)	227
Nasrulloev Hayotjon Xabibulloevich	
НЕЙРОИНТУИТИВНЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ И ЕГО РОЛЬ В УПРАВЛЕНИИ РИСКАМИ В БИЗНЕСЕ.....	233
Ягудин Дмитрий Рустамович	
RESURLARNI SOLIQQA TORTISH AMALIYOTINING XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI VA ULARNING MILLIY SOLIQ TIZIMIDA QO'LLASH MASALALARI	240
Nasimjanov Yunusjon Zoxidovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI UCHUN QO'LLANILAYOTGAN SOLIQQA TORTISH MEXANIZMLARI	246
Akbarov Akramjon Ibragimzhonovich	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA "YASHIL" MARKETINGNI JORIY ETISHNING DOLZARB JIHATLARI	250
Bazarova Fayyoz Tuxtamurodovna	
INSON KAPITALI VA IQTISODIYOTNING RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI.....	255
Muzaffar Raximov	
UY-JOY KOMMUNAL XO'JALIGINI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	259
Odamboyev Oybek Ravshanbek o'g'li	
INTERNATIONAL ORGANIZATIONS' APPROACHES TO ATTRACTING INVESTMENT IN HUMAN CAPITAL	268
Akhmadaliyeva Nikholakhon	
RAQAMLI PLATFORMALAR ORQALI KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	273
Vohobov Hikmatillo Ma'mirjon o'g'li	
ФОРСАЙТ И ЭКОНОМИЧНЫЕ ИННОВАЦИИ КАК ДРАЙВЕРЫ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ТОРГОВЛИ САМАРКАНДА	280
Тохинова Гуллола Миркамолевна	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI BOSHQARISHDA KASB-HUNAR TA'LIMI BITIRUVCHILARINING O'RNI	287
Toshpulatov Sherzod Xaydarkulovich	
DIGITAL TECHNOLOGIES IN ECOTOURISM: INNOVATIVE STRATEGIES FOR ADVANCING GREEN TOURISM	292
Barno Erkayeva	
AGROTURIZM SOHASINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	296
Baymuradova Iroda Shermamatovna, Mardonova Zarifa Numonjonovna	
DAVLAT BUDJET NAZORATI TIZIMINI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI	301
B.Sh.Mirzayev	
YOSHLAR BANDLIGIDA KO'NIKMALAR NOMUTANOSIBLIGI MUAMMOLARI VA YECHIMLARI.....	307
Raxmatxo'jayev Axrorxo'ja Akmal o'g'li	
TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARINING EKSPORT SALOHİYATINI TAHLIL QILISH VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARINI BAHOLASH.....	311
Oqboyev Alisher Rasuljanovich	
РЕИНЖИНИРИНГ БИЗНЕС-ПРОЦЕССОВ И ИХ РОЛЬ В РАЗВИТИИ БАНКОВСКОГО БИЗНЕСА.....	317
Рахимходжаева Нодира Саидрахаловна	
QISHLOQ XO'JALIGI TA'MINOT ZANJIRI JARAYONLARINING HOZIRGI HOLATINI TAHLIL QILISH.....	323
Ermonov Farrux	
O'ZBEKISTONDA RAQAMLI IQTISODIYOTNI SHAKILLANTIRISH JARAYONIDA MOLİYAVIY NAZORATNI INNOVATSION TA'LIM YO'NALISHLARINI YO'LGA QO'YISH ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	329
Turg'unov Bahtiyor Nuriddinovich	

MARKAZIY OSIYODA SUV RESURLARINI BOSHQARISH VA HAMKORLIKNING DOLZARB MASALALARI	334
Amanbaev Amanali Orazbaevich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA YANGI TURDAGI LOGISTIKA XIZMATLARINING USLUBIY ASOSLARI.....	338
Z. Teshayev	
O'ZBEKISTON AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA XIZMATLARI SOHASINING AMALDAGI HOLATINI TAHLIL QILISH.....	343
Suyunov Asror Baxtiyorovich	
KORPORATIV BOSHQARUVDA LEADERSHIP 4.0 TAMOYILLARINI JORIY ETISH SAMARADORLIKNI OSHIRISH IMKONIYATLARI.....	349
Ismailov Allayor Rashidovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASH MASALALARI	355
Yusupov Farxod Adamboyevich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNI O'RNI VA UNI RIVOJLANTIRISHNI USTUVOR YO'NALISHLARI	359
Abdullaeva Nilufar Javdat qizi	
MINTAQADA SANOAT KORXONALARINI RIVOJLANTIRISHNING SOLISHTIRMA EKONOMETRIK MODELLARI (SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA)	363
Saatmurotov Shohrux Zafar o'g'li	
O'ZBEKISTON SUG'URTA BOZORI: RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA ISTIQBOLLI IMKONIYATLAR	369
Abdurazaqov Jasur Abdunasimovich	
RAQAMLI PLATFORMALAR YORDAMIDA NORASMIY VA YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISHNING QO'SHIMCHA IMKONIYATLARI TO'G'RSIDA.....	374
Nasrullayev Hikmatullo Habibulloyevich	
O'ZBEKISTONDA KICHIK VA O'RTA BIZNESNI QO'LLAB-QUVVATLASH MAQSADIDA "XIZMATLAR IPOTEKASI" MOLIYAVIY INSTRUMENTLARINI AMALIYOTGA JORIY QILISH MASALALARI	379
Uskenbayeva Dilnoza Boxodir qizi	
ЭКОНОМИКО-СТАТИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ЭФФЕКТИВНОСТИ КАПЕЛЬНОГО ОРОШЕНИЯ ПРИ ВОЗДЕЛЫВАНИИ ЛУКА В ДЖИЗАКСКОЙ ОБЛАСТИ.....	384
Суюнов Шохзодбек Мурод угли	
XORIJIY DAVLATLAR SANOAT IQTISODIYOTIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH TAJRIBASI (YAPONIYA, KOREYA VA GERMANIYA MISOLIDA)	389
Mansurova Sayyora Baxtiyor Kizi	
KORXONALARDA ISHLAB CHIQUARISH XARAJATLARI HISOBGA OLIISHDA XORIJ TAJRIBASINI QO'LLASH	395
Raxmatov Baxriddin Baxtiyor o'g'li	
PECULIARITIES OF THE IRRIGATION WATER DELIVERY PAYMENT IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN	399
Muminov Sherzod Kholmirzaevich	
DIGITALIZATION OF AGRICULTURAL PRODUCTS FOR EXPORT	404
Azimov R.B.	
AHOLI JON BOSHIGA UMUMIY DAROMADLAR HAJMINI TREND MODELLAR ASOSIDA PROGNOZLASH	409
Xolto'rayev Islom Ilhomovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA YANGI BANDLIK SHAKLLARI	416
Sayipov Begzod Rahimovich	
TIJORAT BANKLARINING YANGI DAVR SHAROITIDA MOLIYAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASH USULLARI VA INDIKATORLARI	422
Sadikov Iskandar Gayratovich	

MAHALLIY BUDJET SOLIQLI DAROMADLARI BAZASI BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA SOLIQLAR TA'SIRCHANLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	433
Isoqov Zafarjon Zokirjonovich	
TOSHKENT SHAHRIDAGI YIRIK SOLIQ TO'LOVCHILARNING SOLIQ QARZDORLIGI TAHLILI	438
Soipov Boburmirzo Nosirjon o'g'li	
РОЛЬ ЖИЛИЩНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ В СИСТЕМЕ КОМПЛЕКСНОГО РАЗВИТИЯ ТЕРРИТОРИЙ МЕЗОУРОВНЯ	446
Далиев Ахтам Шарафутдинович	
TO'QIMACHILIK SANOAT KORXONALARIDA INSON RESURSLARINI BOSHQARISHDA XORIJ TAJRIBALARINING ZARURLIGI	454
Abdullayev Dostonbek G'ofurjon o'g'li	
TURISTIK KLASSTERLARNING NAZARIY ASOSLARI VA ULARNING HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISHDAGI O'RNI	458
Xaitov Oxunjon Nomoz o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RESURS TA'MINOTI BOSHQARUVINING NAZARIY KONSEPSIYALARI VA MODELLARI	462
Arziqulova Oybar chin Eshquvat qizi	
XIZMATLAR SEKTORIDA RAQAMLI INNOVATSIYALAR VA MIJOZLAR EHTIYOJLARINI QONDIRISH MEKANIZMLARI	467
Xudoyorov Lochinbek Bahromovich	
СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СУЩНОСТЬ ПОДГОТОВКИ КАДРОВ В РАЗВИТИИ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА	472
Базаров Бердымурад Улугмуродович, Атавуллаева Саида Джумабекмуродовна	
TURIZM SOHASIDA KADRLAR SALOHİYATINI OSHIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZMI	478
Ho'jaqulov Bobur Rustam o'g'li	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA DAVLATNING RO'LI	483
Nabiyeva Muxabbat Djabirxanovna	
"HOW GREEN INVESETMENTS CAN EFFECT ON ECONOMIC GROWTH IN DEVELOPING COUNTRIES"	485
Farangiz Ma'rufjonovna Pirmatova	
TIJORAT BANKLARIDA UZOQ MUDDATLI RESURSLAR MANBALARI VA ULARNING HAJMINI OSHIRISHNING ZARURIYATI	493
Abduraxmonov Akmal Nurmat o'g'li	
GLOBAL BOSHQARUV VA BARQAROR RIVOJLANISHDA YASHIL TEXNOLOGIYALARNING ROLI	498
M.Sh. Tolipov	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМОВ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТИ ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ ПРЕДПРИЯТИЙ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ	504
Буранбаева Шоира Рустамовна	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA PIYOZ YETISHTIRISHDA TOMCHILATIB SUG'ORISHNI QO'LLASH ISTIQBOLLARI	508
Suyunov Shohzodbek Murod o'g'li	
YENGIL SANOAT KORXONALARINING RIVOJLANISHIGA BOSHQARUV MADANIYATIDAN FOYDALANISHNING TA'SIRI	513
Aknazarova Zebiniso Bagdadovna	
ISHLAB CHIQRISHNI DIVERSIFIKATSIYALASH SHAROITIDA KORPORATIV BOSHQARUVNING TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZM SAMARADORLIGINI ANIQLASH USULLARI	518
Qurbaniyazov Shaxzodbek Karimovich	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISH VA JOYLASHTIRISHNING IQTISODIY VA TASHKILIY ASOSLARI	524
Salimov Burxon Abubakirovich	
"YASHIL" IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH VA UNDA ENERGIYADAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	530
Berdiyeva Aziza G'anisher qizi	

SIRKULAR IQTISODIYOTDAN KORXONA VA TADBIRKORLAR MANFAATLARI	535
Sodikov Zokir Rustamovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK SOHASIDA ME'YORIY-HUQUQIY BAZANI ISHLAB CHIQISH	541
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Ubaydullayev Toxirjon Abdullajanovich	
MINTAQA OZIY-OVQAT MAHSULOTLARI CHAKANA SAVDOSIDA SHADOW WAREHOUSE MODELIGA ASOSLANGAN YETKAZIB BERISH TIZIMINI JORIY QILISH	548
Ibrayimova Dilnoza Abdisherpovna	
XIZMATLAR SAVDOSI SOHASIDA O'ZBEKISTONNING XALQARO HAMKORLIK IMKONIYATLARI	555
Qodirjonov A.M.	
TO'QIMACHILIK SANOATINI IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH KONSEPSIYASINI SHAKLLANTIRISH USLUBIYOTI	559
Madraximova Gulasal Ro'zimboy qizi	
ГЛОБАЛЬНЫЕ ТРЕНДЫ СМАРТ-ТУРИЗМА И ИХ ПРИМЕНИМОСТЬ К КУЛЬТУРНОМУ НАСЛЕДИЮ УЗБЕКИСТАНА	564
Салихбаев Нурсултон Равшанович	
IJTIMOIIY HIMOYA TIZIMI VA IJTIMOIIY TIBBIY XIZMATLAR O'ZARO BOG'LIQLIGINING NAZARIY ASOSLARI	572
Shanazarov Farrux Shodiyorovich	
ТЕХНИКО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ОБОСНОВАНИЕ РАЗРАБОТКИ МОБИЛЬНОГО ПРИЛОЖЕНИЯ JOB BARAKA ДЛЯ РЫНКА ТРУДА УЗБЕКИСТАНА	577
Еримбетова Улбосын Маратовна	
TASHQI SAVDO VA INVESTITSİYALAR TAHLILI HAMDA ULARNING IQTISODIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRI	582
Jalolov Bekzod Sherzod o'g'li	
"O'ZBEKISTONDA KICHIK VA O'RTA BIZNESLAR UCHUN SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA MOLIYAVIY KO'RSATKICHLARNI TAHLIL QILISH VA RAQAMLI YECHIMLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH"	586
Azamatjon Mardayev Abdusamat o'g'li	
FARMATSEVIKA MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQARUVCHI KORXONALARDA BUXGALTERIYA HISOBINI TASHKIL ETISHNING ME'YORIY-HUQUQIY ASOSLARI	591
Xudaynazarova Dilnoza Gafurovna	
O'ZBEKISTONDA INNOVASION TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA KADRLAR TAYYORLASH MENEJMENTINING AMAL QILISH USULLARI VA TURLARI	596
Ergashev To'liqin Shokirovich	
HUDUDIIY IQTISODIYOTNI RAQAMLI TEKNOLOGIYALAR ASOSIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH	602
Ibragimov Baxrom Baxodirovich	
ISLOMIY MOLIYA INSTRUMENTLARINI JORIY ETISH ORQALI O'ZBEKISTONDA MOLIYA BOZORINI DIVERSIFIKATSIYA QILISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI	606
Xodjayev Aziz Shovkatovich	
MAHALLIY HOKIMIYAT QAROR QABUL QILISH JARAYONLARIDA DINAMIK OMILLAR VA ULARNING INTEGRATSIYASI	611
Axmedov Farxod Raxmonjonovich	
UZOQ MUDDATLI AKTIVLAR AUDITINI TASHKIL ETISH VA TAHLIL QILISH METODLARINI TAKOMILLASHTIRISH	617
Rizakulov Abdurauf Abdimutalibovich	
ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ ТУРИЗМА ЧЕРЕЗ КРЕАТИВНУЮ ИНДУСТРИЮ В РЕСПУБЛИКЕ КАРАКАЛПАКСТАН	623
Хошимова Камилла Навфал қизи	
IMITATION MODELDA AXBOROT NORAVSHANLIGI SABABLI YUZAGA KELADIGAN IQTISODIY SAMARASIZLIK TAHLILI	633
Qodirov Zohidjon Eralievich	

JISMONIY SHAXSLAR TOMONIDAN KREDITLARDAN FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARI	637
Turdiboyeva Kumush Erkinovna	
SOG'LIQNI SAQLASH XIZMATLARI SOHASIDA SIFATNI BAHOLASH KO'RSATKICHLARI VA IQTISODIY SAMARADORLIK O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK	641
Usmanova Nasiba Akbarjonovna, Eshbekova Xayriniso Baxtiyorovna	
SOLIQ TO'LOVCHILAR FAOLIYATINING SEGMENTATSIYASIGA ASOSLANIB SOLIQ XAVFLARINI ANIQLASH VA BAHOLASHNING AMALIY YONDOSHUVI	648
Elbaeva M.R.	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK NAZARIY ASOSLARI VA IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI.....	653
Hamroyev G'ayratjon Sultonovich	
QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA ISHLAB CHIQUARISHNI SIFAT MENEJMENTI TAMOYILLARI ASOSIDA TASHKIL ETISHNING XORIJ MAMLAKATLAR TAJRIBASI	657
Achilov Ilmurad	
MINTAQALAR INVESTITSION SALOHİYATINI OSHIRISHNING NAZARIY VA METODOLOGIK ASOSLARI	663
Qobilov Anvar Eshpo'lotovich	
KORXONALARNING YASHIL MARKETING STRATEGIYASINI ISHLAB CHIQUISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH	669
Sapayev Axmed Durdibayevich	
SANOAT KORXONALARINING SAMARADORLIGINI BAHOLASHDA KO'P MEZONLI TAHLIL USULLARINI QO'LLASH.....	674
Muxammadaliyev Mirzohidjon Muxammadali o'g'li	
BOJXONA HUDUDIDA QAYTA ISHLASH BOJXONA REJIMINING AMALDAGI HOLATI TAHLILI	681
Abdullayev Shaxzodbek	
ENSURING SUSTAINABLE REGIONAL DEVELOPMENT THROUGH INTEGRATION OF RECREATION AND ECOTOURISM RESOURCES IN UZBEKISTAN	686
Shaymanova Nigora Yusupovna	
MAKROIQTISODIYOTDA ISTE'MOL VA JAMG'ARISH FUNSIYALARI VA ULARNING O'ZBEKISTONDA O'ZGARISHI TENDENSIYALARI	691
Rustamov Narzillo Istamovich	
CHAKANA SAVDONI BOSHQARISHDA "BIG MIDDLE" NAZARIYASIDAN FOYDALANISH.....	697
Yaqubov Azizbek G'anibekovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA HUNARMANDCHILIKNI RIVOJLANTIRISHNING PROGNOZ VARIANTLARI	701
Ermetov Amirbek Ismailovich	
FISKAL NOMARKAZLASHTIRISH BO'YICHA XITOIY TAJRIBASI	708
Lokayev Bekzod Sherkobilovich	
SANOAT KORXONALARIDA RAQAMLI BOSHQARUV TIZIMLARI: IMKONIYATLAR VA CHEKLOVLAR.....	712
Ismatullayeva Munisxon Bori qizi	
EKOLOGIYA VA ATROF MUHITNI MUHOFAZA QILISH SOHASIDA DASTURIY BUDJETLASHTIRISH BO'YICHA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI.....	717
Dilshod Pulatov, Dildora Mirzaeva, Gulzora Qahharova	
TIKUV-TRIKOTAJ SANOATIDA MEHNAT UNUMDORLIGINI OSHIRISH OMILLARI VA BOSHQARUV STRATEGIYALARI.....	725
Mardiyev Bunyod Sirojiddin o'g'li	
BURNOUTNING OLDINI OLIISH: XODIMLAR SALOMATLIGI STRATEGIYASI.....	731
Ergasheva E'zoza Dilshod qizi	
O'ZBEKISTONDA KORXONALARNING TASHQI IQTISODIY FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISHNING HOZIRGI HOLATI VA MUAMMOLARI.....	736
Pulatova Moxira Baxtiyorovna	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARIDA XARAJATLARNI BOSHQARISH VA HISOBGA OLIISHNING INNOVATSION USULLARI: MENEJMENT VA BUXGALTERIYANING O'ZARO INTEGRATSIYASI	742
Mamadiyarov Dilshad Uralovich, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	

RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA AHOLI DAROMADLARINI OSHIRISH MEXANIZMLARI	748
Uzoqov Suhrobjon Do'smat o'g'li	
OLIY TA'LIMNI MOLIYALASHTIRISH MODELLARI	754
Talapova Nargiza Baxriddinovna	
ВОЗОБНОВЛЕНИЕ ДОБЫЧИ ПРИРОДНОГО ГАЗА ИЗ ТРЁХ СКВАЖИН УЧАСТКА ХОДЖАСАЯТ ГКМ ДЕНГИЗКУЛЬ	758
Набиев Шахзод Темурович, Иргашбаев Шохрух Фаррух угли, Маннафов Улугбек Умар угли	
MADANIY TURIZM INDUSTRIYASINING RIVOJLANISH IMKONIYATLARI VA O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	764
Toxirov Dilyor Davlatovich	
MOLIYAVIY AUTSORSING NAZARIYALARI VA UNING RIVOJLANISH BOSQICHLARI	768
Babadjanov Umidbek Kamildjanovich	
TURIZM – TARIXIY XOTIRA VA ZAMONAVIY XIZMATLAR UYG'UNLIGI IFODASI	773
Janzakov Bekzot Kulmamat o'g'li	
QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI RAQOBATBARDOSHLIGINING MOHIYATI VA BAHOLASH MEZONLARI	777
Abdikarimova Zilola Baxramovna	
TIJORAT BANKLARI AKTIVLARINI DIVERSIFIKATSIYALASHNING NAZARIY ASOSLARI	784
Ro'ziyeva Shaxlo Salimboyevna	
AXBOROT TIZIMLARINI RIVOJLANTIRISH VA TEXNIK XIZMAT KO'RSATISHNI QO'LLAB-QUVVATLASH	788
Samiyeva Maftuna Faxriddin qizi	
TIJORAT BANKLARI AKTIVLARI DAROMADLILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	791
Sanayev Javoxir Shovkat o'g'li	
FISCAL, MONETARY, AND CUSTOMS-TARIFF POLICIES IN ENSURING NATIONAL ECONOMIC STABILITY: EVIDENCE FROM UZBEKISTAN.....	796
Maxmudov S.T.	
ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ ФОРМИРОВАНИЯ И РАЗВИТИЯ ТУРИСТИЧЕСКИХ КЛАСТЕРОВ	801
Юсупова Н.Т.	
SANOAT KORXONALARINING IQTISODIY O'SISHIGA TA'SIR ETUVCHI ASOSIY FAKTORLAR TAHLILI	807
Rahimova Mushtariybegim Muxammadg'olib qizi	
DEMOGRAFIK O'ZGARISHLAR VA ULARNING IJTIMOIIY-IQTISODIY OQIBATLARI.....	812
Abdumalikova G.F.	
MINTAQAVIY INVESTITSIYA SIYOSATINI SAMARALI BOSHQARISHNING IQTISODIY VA INSTITUTSION ASOSLARI	821
Kenjayev Ikrom Ergashboyevich	
RAQAMLI AVIATSIYA EKOTIZIMI: AI/ML, DIGITAL TWIN VA BLOKCHEYN INTEGRATSIYASI	828
Azimova Moxinur Nozimovna	
XALQARO MOLIYA BOZORLARIDA INVESTITSIYA RISKLARINI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY MEXANIZMLARI	834
G'afurov Sherzod Abduvaxob o'g'li	
SURXONDARYO VILOYATINING REKREATSIYA RESURSLARI VA DAVOLASH-SOG'LOMLASHTIRISH TURIZMI SALOHİYATI	839
Murtazayeva Gulrux Isabek qizi	
MINTAQALAR TURISTIK-REKREATSION IMKONIYATLARINI BAHOLASHDA ZAMONAVIY GIS USULLARINI QO'LLASH (SARIOIYO TUMANI MISOLIDA)	845
Safarov Manuchexr Axtam o'g'li	
XITOIY TAJRIBASI ASOSIDA INVESTITSIYA MUHITINI TAKOMILLASHTIRISH	852
Tirkashev Farruxjon Xolyigitovich	
TURIZM FAOLIYATINI DIVERSIFIKATSIYA QILISHGA OID NAZARIY BILIMLARINING SHAKLLANISH XUSUSIYATLARI	857
Maxmudova Aziza Pirmamatovna	

TIJORAT BANKLARI RESURS BAZASI MUSTAHKAMLIGINI BAHOLOVCHI KO'RSATKICHLAR TIZIMI	863
Raxmanov Ilxom Xurramovich	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA BOSHQARUV TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	871
Maxsudov Sherzod Solijonovich	
FISCAL, MONETARY, AND CUSTOMS-TARIFF POLICIES IN ENSURING NATIONAL ECONOMIC STABILITY: EVIDENCE FROM UZBEKISTAN.....	877
Mahmudov Sarvar	
ATROF-MUHITGA OID FISKAL KO'RSATKICHLAR ASOSIDA MINTAQAVIY BAHOLASH	882
Zilola Rahmatova	
XORAZM VILOYATI TUMANLARIDA EKSPORT SAMARADORLIGI: STOXAСТИK CHEGARAVIY TAHLIL (SFA) ASOSIDAGI EMPIRIK YONDASHUV	887
Fozil Xolmurotov	
МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ОЦЕНКИ БЕДНОСТИ: МЕЖДУНАРОДНЫЕ ПОДХОДЫ И НАЦИОНАЛЬНАЯ СПЕЦИФИКА.....	900
Мамаризоев Жахонгир Isoхонович	
EKOLOGIK VAZIYAT VA AHOLI SALOMATLIGINING PROGNOZ KO'RSATKICHLARI	905
Egamqulov Husniddin Erkaboyevich	
CHO'L HUDUDLARIDA TURISTIK RESURLARDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI.....	911
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Mavlonov Ahmadjon Muhammadovich	
КОНЦЕПЦИЯ ИДЕНТИФИКАЦИИ И ИЗМЕРЕНИЯ ЭФФЕКТОВ ЗАНЯТОСТИ В ЭКОЛОГО-ОРИЕНТИРОВАННОЙ ЭКОНОМИКЕ	918
Сагидуллин Фарид Радикович	
ТЕНДЕНЦИИ В РАЗВИТИИ ГОСТИНИЧНОГО БИЗНЕСА В СФЕРЕ ПРОДВИЖЕНИЯ И СБЫТА ТОВАРОВ И УСЛУГ В ИНДУСТРИИ ГОСТЕПРИИМСТВА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	927
Бабаджанова Лола Шопулатовна	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA OZIYQ-OVQATNI RIVOJLANTIRISHDA QISHLOQ XO'JALIGINING ROLI.....	935
G'aniyev Baydulla Toshmurodovich, Bustonov Komiljon Kumakovich	
TURISTIK MINTAQALARNI RIVOJLANTIRISHDA MAHALLIY AHOLINING ISHTIROKINI TA'MINLASHNING AYRIM MASALALARI	943
Abduxamidov Sarvar Adxamovich	
TA'LIM KLASSTERLARI KONTEKSTIDA BOSHQARUVNING ZAMONAVIY MUAMMOLARI VA STRATEGIK YECHIMLARI: TRIPLE HELIX MODEL ASOSIDA TAHLIL.....	947
Imamova Nilufar Asamutdinovna	
EKOLOGIK TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY ASOSLARI VA ISTIQBOLLARI.....	954
Xamdullayeva Gulhayo Ergash qizi	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI RAQOBATBARDOSHLIGINI BAHOLASHNING USLUBIY YONDASHUVLARI	960
Sirojiddinov Kamoliddin	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	967
Seytimbetov Kabul Serimbetovich	
AGROTADBIRKORLIK FAOLIYATINING ASOSIY FUNKSIYALARI VA RIVOJLANISH QONUNIYATLARI.....	971
Nasriddinov Xusanbek Sadriddin o'g'li	
TEMIR YO'L TRANSPORTIDA ENERGIYA SAMARADORLIGINI OSHIRISH: QAYTA TIKLANADIGAN ENERGIYA MANBALARI	976
Abdusattorov Abdusamat Sobirovich	
QISHLOQ XO'JALIGIDA RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH VA OZIYQ-OVQAT MAHSULOTLARINI ISHLAB CHIQRISHDA MENEJMENT QARORLARINING IQTISODIY TAHLILI	981
Karieva Gulnora Abdullayevna , Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
TA'LIM TIZIMINI MOLIYALASHTIRISHDA O'QUV DASTURLARINING KAPITAL ZICHLIGI	989
Dusanov Salim Mamarasulovich	

QATTIQ CHIQINDILARNI QAYTA ISHLASH KORXONALARIDA INNOVATSION MENEJMENTNING O'RNI VA AHAMIYATI	995
Temirov Azizbek Voit o'g'li	
STRATEGIK REJALASHTIRISH ORQALI KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISH	1002
G.Ya. Muxibova, O.U. Sharifxodjayeva, O. To'rabekova	
ДЕТЕРМИНАНТЫ И ПОСЛЕДСТВИЯ МЕЖРЕГИОНАЛЬНОЙ МОБИЛЬНОСТИ РАБОЧЕЙ СИЛЫ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	1009
Шакаров Зафар Гаффорович	
TURIZM KLASSTERLARIDA TIBBIY XIZMATLAR INTEGRATSIYASI: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI	1018
Yazdanova Shohista Tuyg'un qizi, Farxodova Shohnnoza Umidbek qizi	
TELEKOMMUNIKATSIYA SOHASI KORXONALARINING INNOVATSION FAOLLIGINI OSHIRUVCHI ZAMONAVIY YONDASHUVNI ISHLAB CHIQISH	1027
Xojiyeva Nazokat Davronbekovna	
QAYTA TIKLANADIGAN ENERGIYA MANBALARINING BARQAROR IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI: O'ZBEKISTON MISOLIDA.....	1034
Shodiyeva Zarinnabonu Shodi qizi	
O'ZBEKISTON QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA KORPORATIV BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI	1039
Qurbaniyozov Shaxzodbek Karimovich	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA HISOB SIYOSATINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	1044
Qurbanbayev Jurabek Eruvboyevich	
FINTECH TEXNOLOGIYALARI VA ULARNING KORXONA LIKVIDLIGIGA TA'SIRI.....	1048
Karimov Xondamir Jamshid o'g'li	
IMPROVING STRATEGIC MANAGEMENT ACCOUNTING OF INCOME AND EXPENSES.....	1056
Pardaeva Shakhnoza Abdinabievna	
DIGITAL SKILLS AND ACCOUNTING EDUCATION: NEEDS AND GAPS IN UZBEK HIGHER EDUCATION – CURRICULUM IMPLICATIONS FOR THE DIGITAL AGE	1061
Rustamova Iroda Bahtiyorovna	
TIJORAT BANKLARINING KREDIT XIZMATLARI: ZAMONAVIY TAHLIL VA TARAQQIYOT TENDENSIYALARI.....	1066
Jo'rayeva Zarifa Bahodir qizi	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARINING YUQORI SIFATLI RIVOJLANISHINI TA'MINLASH	1073
Yaxshiyev Shahzod Sherali o'g'li	
YASHIL IQTISODIYOTNING BARQAROR RIVOJLANISH	1079
Kuvotova Dilnora Kaxramonovna	
MAHSULOT, ISH (XIZMAT)LAR TANNARXIGA KIRITILADIGAN MODDIY XARAJATLAR VA ULARNI HUIJATLASHTIRISH.....	1084
Bolibekov Baxtiyor Achilovich, Rahmonqulov Temirbek Eshmamatovich	
AYOLLARNING YETAKCHILIK KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI VA TO'SIQLARI	1088
Baymuratova Guldjahan Xamdammovna	
INVESTITSIYA FAOLIYATINI MUQOBIL MOLIYALASHTIRISH AMALIY TAHLILI JARAYONLARI.....	1093
Boboqulov Akmal Muborakbekovich	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA BUXGALTERIYA HISOB, IQTISODIY TAHLIL VA AUDIT TIZIMLARINI MODERNIZATSIYA QILISH YO'NALISHLARI	1099
To'laganov Ziyovuddin Kamolitdin o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT VA UNING IQTISODIY O'SISHDAGI AHMIYATI	1105
Nematullo Zuvaydullaev	

GLOBAL OZIQ-OVQAT TIZIMIDA AQSH IMPORT-EKSPORT SIYOSATI VA UNING MILLIY OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGIGA TA'SIRI	1109
Matjonov Bekjon Ravshonbekovich	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNING RIVOJLANISHIGA TA'SIR ETUVCHI ASOSIY OMILLAR VA IQTISODI SAMARADORLIGI TAHLILI	1115
Axatova Shahnoza	
ЭКОТУРИСТИЧЕСКИЙ ПОТЕНЦИАЛ И РЕСУРСЫ БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ.....	1119
Каримова Фотима Абдурасуловна	
RAQAMLI IQTISODIYOT: O'ZBEKISTONDA ELEKTRON SAVDO VA TO'LOV TIZIMLARINING RIVOJLANISHI.....	1124
Toxirov Shodibek Jo'ra o'g'li	
TIJORAT BANKLARIDA IPOTEKA KREDITLARINI RIVOJLANTIRISHDA ILG'OR XORIY TAJRIBALARI VA ULARNI O'ZBEKISTONDA QO'LLASH IMKONIYATLARI.....	1128
Tohirov Muhammad Bobur Tohir o'g'li	
KATTA HAJMLI MA'LUMOTLARDAN OVOZLI XABARLARNI AJRATIB OLIISHDA PARALLEL HISOBLASH ALGORITMLARI VA UNING DASTURIY MAJMUASINI ISHLAB CHIQUISH	1135
Jummayeva Yulduz Achilovna	
MAMLAKATDA NODAVLAT VA NOTIJORAT TASHKIOTLARNI MOLIYAVIY TA'MINLASH MEKANIZMLARI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	1141
Xusanova Gulsum Baxtiyorovna	
TURISTIK KORXONALARDA BREND KAPITALI TUSHUNCHASI VA UNING TARKIBIY ELEMENTLARI.....	1146
Zufarov Akmal Gulamiddinovich	
IPOTEKA KREDITLARINI MOLIYALASHTIRISHNING ILG'OR XORIY TAJRIBALARI VA ULARNI O'ZBEKISTONDA QO'LLASH IMKONIYATLARI	1155
Rasulov Doniyor Dilmurod o'g'li	
RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLARDA SOLIQQA TORTISHNING TARTIBGA SOLISH FUNKSIYASINI TAKOMILLASHTIRISH VA FISKAL SIYOSAT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	1161
Sulaymonov Farrux Shuxratovich	
QORAQALPOG'ISTON AGRAR TARMOG'IDA TRANSFORMATSION O'ZGARISHLARNING INSTITUTSIONAL MEKANIZMLARI VA ULARNING SAMARADORLIGI.....	1166
Mambetnazarov Baxit Bisenbaevich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARINI STRATEGIK BOSHQARISHNING DOLZARBLIGI	1171
Turg'unov Muxriddin Mo'ydinjon o'g'li	
TOSHKENT SHAHRIDA SHAHARSOZLIK JARAYONLARINING EKOLOGIK OQIBATLARI	1175
Ashurov Abdulaziz Rustamovich, Olimov Anvarjon Atamirzayevich	
O'ZBEKISTON TO'QIMACHILIK SANOATINING RIVOJLANISH DINAMIKASI VA UNDA XORIJIY INVESTITSİYALARNING ROLI.....	1182
Nazarova A.N.	
XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA MOLIYAVIY BOSHQARISHNING AYRIM JIHATLARI.....	1187
Mamatov O'tkir Botir o'g'li	
JANUBI-G'ARBIY O'ZBEKISTONDA CHORVACHILIK TARMOQLARINI PROGNOZ QILISHNING GEOGRAFIK JIHATLARI (NAVOIY VILOYATI MISOLIDA)	1191
Xudoyberdiyeva Iroda Abduxomidovna	
O'ZBEKISTONDA DAVLAT MOLIYASINI BOSHQARISHDA G'AZNACHILIK TIZIMINI RAQAMLASHTIRISHNING MOLIYAVIY SAMARADORLIGI.....	1199
Tangrieva Farida Abduraimovna	
QURILISH MATERIALLARI ISHLAB CHIQARISH KORXONALARINING IQTISODIY BARQARORLIGIDA INNOVATSION FAOLIYATNING AHAMIYATI	1204
Kurbanova Shaxnoza Yuldashbayevna	
YASHIL MARKETING YONDASHUVI ORQALI KORXONALARDA RESURS SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	1211
Sapayev Axmed Durdibayevich	

АНАЛИЗ И ОПТИМИЗАЦИЯ СЕБЕСТОИМОСТИ ПРОДУКЦИИ И РАСХОДОВ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ	1216
Ташмухамедова Карима Саматовна, Якубова Сабина Алишеровна	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA FERMER XO'JALIKLARINI SAMARALI RIVOJLANTIRISH	1222
B.B.Seilbekov	
O'ZBEKISTONDA "YASHIL" IQTISODIYOT VA EKOLOGIK BARQARORLIK SIYOSATINI SHAKLLANTIRISH YO'NALISHLARI.....	1226
Sadullayev Rasulbek Palvanbayevich	
ANALYSIS OF THE CURRENT STATE OF FOREIGN TRADE ACTIVITY IN UZBEKISTAN'S REGIONS AND FORECASTING REGIONAL FOREIGN TRADE UNDER WTO AND EAEU ACCESSION (BASED ON THE CASE OF KAZAKHSTAN).....	1230
Sitara Tojiqulova Sobirjon qizi	
BANKLARNING KREDIT RISKLARINI BAHOLASH VA NAZORAT QILISHNING – COST OF RISK (COR) KO'RSATKICHI TAHLILI	1240
Maxmudov Omon Tuxtayevich	
1-WIRE PROTOKOLI ASOSIDA BIOSIGNALLARNI UZATISH JARAYONI VA MA'LUMOTLAR STRUKTURASINI LOYIHALASH	1245
Mullajonova Fotima Tuychibayevna	
TIJORAT BANKLARI AKTIVLARINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH BO'YICHA XORIJIY TAJRIBA VA UNING XUSUSIYATLARI	1250
Ibrohimov Davronbek Muhammadi o'g'li	
ОСОБЕННОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ РУССКОГО ЯЗЫКА В МЕДИЦИНЕ.....	1257
Хамидходжаева Назира Махкамовна	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARI AYLANMA MABLAG'LARINI BOSHQARISH METODOLOGIYASI.....	1260
Taspanova Ayzada Kenjebayevna	
MAMLAKAT IQTISODIYOTIDA OZIQ-OVQAT SANOATI VA UNING RIVOJLANISH HOLATI	1264
Xusanova Gavhar	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA LTE VA NR TARMOQLARINING BIRGALIKDA ISHLASHINI TA'MINLASH YO'NALISHLARI.....	1270
Toshmatov Salohiddin Zayniddinovich	
THE OPPORTUNITIES OF PERSONALIZING TOURISM SERVICES THROUGH ARTIFICIAL INTELLIGENCE	1276
Olimov Davron Olimovich	
ТРАНСФОРМАЦИЯ РАДИОЖУРНАЛИСТИКИ В ЭПОХУ ЦИФРОВОГО ЭФИРА: ОПЫТ УЗБЕКИСТАНА И ГЛОБАЛЬНЫЕ ТЕНДЕНЦИИ	1281
Мамадалиева Шахноза Абдумаликовна	
EFFECTIVE MANAGEMENT OF ADMINISTRATIVE PERSONNEL IN UZBEKISTAN'S PUBLIC UNIVERSITIES.....	1289
Inoyatov Orzubek Saidvaliyevich	
ZAMONAVIY MENEJMENTDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O'RNI VA SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	1297
Igamberdiyeva Nasiba Babadjanovna	
DAVLAT QIMMATLI QOG'OZLARI MILLIY MOLIYA BOZORINI BARQARORLASHTIRISH OMILI SIFATIDA.....	1304
Rabiyev Akram Homitovich	
AKTSIYADORLIK JAMIYATLARIDA INNOVATSION JARAYONLARNI KORPORATIV BOSHQARUV TIZIMI ASOSIDA TARTIBGA SOLISH ISTIQBOLLARI	1311
Xujaxonov Nuriddin Nasrullayevich	
ВОПРОСЫ ВНЕДРЕНИЯ И РАЗВИТИЯ ДИСТАНЦИОННОГО БАНКОВСКОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ УЗБЕКИСТАНА	1318
Худайберганава Зарофат Захидовна	
К ВОПРОСУ О РАССМОТРЕНИИ РИСКОВ ЛЕГАЛИЗАЦИИ НЕЗАКОННЫХ ДОХОДОВ В УЧЕБНЫХ МАТЕРИАЛАХ ПРОФИЛЬНЫХ ПРЕДМЕТОВ ПО БАНКОВСКОМУ АУДИТУ	1324
Мухамедова Севара Абдуллаевна	

MINTAQA SANOATIDA RAQAMLI XIZMATLAR BOZORINI RIVOJLANTIRISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONI	1336
Norov Murodjon Maxmudovich	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA XORIJIY INVESTITSİYALARNI JALB QILISH: HOLATI, MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR.....	1342
Maxkamov Otabek Muxammadjonovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA O'RTA VA UZOQ MUDDATLI DAVRDA DAVLAT QARZINI BOSHQARISHNING AMALDAGI HOLATI TAHLILI.....	1351
Egamberdiyev Jonibek O'ralovich	
OLIY TA'LIM MUASSASALARI O'RTASIDA RAQOBAT VA UNING MUAMMOLARI	1354
Mardonov Bahodir Bahronovich, Abdanov Rahmatillo Abdig'afurovich	
AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASH HAMDA TURMUSH DARAJASINI OSHIRISHNING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI	1360
Xamdamov Shaxzod Ilxom o'g'li	
ЭКОНОМИЧЕСКИЙ МЕХАНИЗМ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИНВЕСТИЦИОННЫХ ВОЗМОЖНОСТЕЙ ДЛЯ РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН.....	1365
Дадабоева Муштари Хамидиллаевна	
SAVDO JARAYONIDA MARKETING TEXNOLOGIYALARINI QO'LLANILISHI	1371
Jalalova Dildora Jamolovna	
PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF GREEN FINANCING IN UZBEKISTAN: LESSONS FROM SOUTH KOREA.....	1375
Karshieva Marjona Alisher kizi	
TURIZM XIZMATLARI EKSPORTI VA YASHIL IQTISODIYOTNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	1380
Qurbonova Malika Ahmad qizi	
SUN'IY INTELLEKT VA RAQAMLI IQTISODIYOTNING RIVOJLANISH YO'NALISHLARI	1384
Uzoqov Farhod G'afforovich	
SOLIQ MA'MURIYATCHILIGI MEKANIZMI VA UNING RAQAMLI IQTISODIYOTDAGI RIVOJLANISHI....	1388
Ibadullayev Sanjar Sodiqmuratovich	
BANKLARDA MUAMMOLI KREDITLAR BILAN ISHLASH SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	1392
Mitillayev Ibrohimjon Tursunpulatovich	
BUG'DOY HOSILDORLIGI VA YALPI HOSILINI TAHLIL QILISH HAMDA HISOBLASH USULLARI	1396
Uzoqova Ziyodaxon Abdug'afforovna	
RAQAMLI MOLIVAVIY XIZMATLAR SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING ZARURIYATI VA AHAMIYATI	1402
Muyassarzoda Fayziyeva	
MAKROIQTISODIY BARQARORLIKNI TA'MINLASH ORQALI AGRORESURLAR BOZORI IQTISODIY XAVFSIZLIGINI OSHIRISH MASALALARI	1408
Aliyev Yashnarjon Egamberdiyevich, Tashmuxeimedova Yayra Atxamovna	
JAHONDA KREATIV SOHALARNI RIVOJLANISH EVOLYUTSIYASI VA HOZIRGI DAVRDA IQTISODIYOTDA TUTGAN O'RNI.....	1414
Ismailov Azizbek Ruzimaxammatovich	
OSIYO DAVLATLARI RAQAMLI JURNALISTIKADA AYOLLAR ISHTIROKI (JANUBIY KOREYA, HINDISTON, YAPONIYA) DAGI ZIDDIYATLAR.....	1425
Zakirova Oisha	
ТРАНСФОРМАЦИЯ ОБЩЕСТВЕННОГО СОЗНАНИЯ В ЭПОХУ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА: СОЦИОЛОГИЯ РОЛИ ЖЕНЩИН И ГЕНДЕРНОЙ ИДЕНТИФИКАЦИИ В ТЕХНОЛОГИЧЕСКОМ ОБЩЕСТВЕ	1431
Сиддикова Гулноза Абдумаликовна	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA TOVAR-MODDIY ZAXIRALAR HISOBINI YURITISHDA TA'MINOT JARAYONINING AHAMIYATI.....	1437
Nuraliyeva B.	

TEMIR YO'L TRANSPORTI INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHDA RAQAMLI TEKNOLOGIYALARNING IQTISODIY SAMARADORLIKKA TA'SIRI	1443
Raximov Xasan Shukurjonovich	
XALQARO TASHQI ISHLARDA KATTA MA'LUMOTLAR TAHLILI VA MA'LUMOT DIPLOMATIYASI: AXBOROTNI STRATEGIK RAZVEDKAGA AYLANTIRISH	1450
Kurolov Maksud Obitovich	
TA'LIM BOSHQARUVIDA "YASHIL KO'NIKMALAR"NI INTEGRATSIYALASH VA BARQAROR RIVOJLANISH: TALABALAR VA TIZIMLARNI IQLIM HARAKATIGA VA YASHIL IQTISODGA O'TISHGA TAYYORLASH.....	1460
Esanova Shohida	
НАЛОГОВАЯ КУЛЬТУРА: СУЩНОСТЬ, ПРОБЛЕМЫ ФОРМИРОВАНИЯ И МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ	1468
Хамзина Динара Рашатовна	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SANOAT KORXONALARINING INNOVATION FAOLIYATINI TANLANMA KUZATUV ASOSIDA O'RGANISH METODOLOGIYASI.....	1473
Jalolov Ilhomjon Isomiddinovich	
QURILISH MATERIALLARI KORXONALARIDA "YASHIL MENEJMENT" TIZIMINI JORIY ETISH	1482
Masharipova Sevara Bekturdi qizi	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI BOSHQARISHNING INNOVATION USULLARI	1487
Marimova Indira Rasul qizi	
DAVLAT KORXONALARINI ISLOH QILISHNING ZAMONAVIY BOSQICHLARI VA O'ZBEKISTONNING XUSUSIYLASHTIRISH MODEL.....	1492
Murodov Orif Jumayevich	
TIJORAT BANKLARNING RESURS BAZASINI MUSTAHKAMLASHNING XORIY TAJRIBASI	1497
Sultanmuratova Dilrabo Shaylavbekovna	
ЦИФРОВАЯ МОДЕРНИЗАЦИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЁТА В УЗБЕКИСТАНЕ: ПРОБЛЕМЫ, ПЕРСПЕКТИВЫ И ПУТИ ГАРМОНИЗАЦИИ С МЕЖДУНАРОДНЫМИ СТАНДАРТАМИ	1502
Киличева Ф.Б.	
RAQAMLI IQTISODIYOTNING MAKROIQTISODIY KO'RSATKICHLARGA TA'SIRINI BAHOLASH	1507
Kurbanov Feruz Pirnazarovich, Quدراتov Islom Ismat o'g'li	
ПЕРСПЕКТИВЫ И ПРИОРИТЕТНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ СФЕРЫ УСЛУГ В РЕСПУБЛИКЕ КАРАКАЛПАКСТАН	1511
Маденова Эльмира Нзаматдиновна	
ПРАВОВАЯ ПРИРОДА СОГЛАШЕНИЯ О РАЗДЕЛЕ ПРОДУКЦИИ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	1516
Мансуров Обид Зайнидинович	
РЕКЛАМА ХИЗМАТЛАРИ BOZORIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHGA OID NAZARIY QARASHLAR.....	1522
Xamrakulov Azamat Baxritdinovich	
TIKUV-TRIKOTAJ KORXONALARDA VOSITACHILARNI MOTIVATSIYALASH MASALALARI.....	1528
Jalilov Jamshid G'anijonovich	
SOLIQ MA'MURIYATCHILIGI SUBEKTLARI O'RTASIDAGI O'ZARO HAMKORLIK MEKANIZMLARINING RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIGA MOS TRANSFORMATSIYASI	1534
To'rayev Shavkat Shuxratovich, Ibadullayev Sanjar Sodiqmuratovich	
YASHIL IQTISODIYOT VA KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIK.....	1540
Yaxshibayev Ulug'bek Shavkat o'g'li	
THE IMPORTANCE OF SPOKEN ENGLISH IN GLOBAL COMMUNICATION	1545
Dr. Mamatkulova Shohista Jalolovna	
MAHALLIY DAVLAT ORGANLARINI RAQAMLASHTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI	1549
Nurmurodov Zafarjon Nurmurod o'g'li	
IKTISODIYOTNI DEKARBONIZATSIYALASH: MOHIYATI VA IMKONIYATLARI	1554
Xashimova Salima Nigmatullayevna	

RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA QISHLOQ XO'JALIGI ISHLAB CHIQUARISHINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	1558
B.B.Mambetnazarov, Tureev Atabek Abatovich	
BUXORO VOHASINING MUSULMON ZIYORAT TURIZMI IMKONIYATLARINI BAHOLASH: ACES 3.0 METODIKASI ASOSIDAGI TAHLIL	1563
Kurbanova Mohinur Xabib qizi	
KICHIK KORXONALARDA ISHLAB CHIQUARISH OMILLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY YONDASHUVLARI.....	1568
Mustafakulova Nodira Primovna	
BEVOSITA VA BILVOSITA SOLIQA TORTISHNI OPTIMAL TASHKIL ETISH METODOLOGIYASI	1572
Qodirov Baxodir Qudratovich	
SUT VA SUT MAHSULOTLARI KORXONALARIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARIDAN SAMARALI FOYDALANISHNING USLUBIY JIHATLARI	1577
Normuradov Nurbek Sunatilloevich	
ЦИФРОВИЗАЦИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЁТА И ЕЁ ВЛИЯНИЕ НА ВНУТРЕННИЙ АУДИТ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ	1581
Шарахметов Шерзад Шаазимович	
O'ZBEKISTON "YASHIL" IQTISODIYOT SARI: QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINING RIVOJLANISH METODLARI.....	1588
Qodirov Baxodir Tursunovich	
IQTISODIY XAVFSIZLIKNING MOHIYATI VA MAZMUNI.....	1592
Feruz Mirzoyeva Salimovna	
YASHIL O'SISH, YASHIL IQTISODIYOT VA BARQAROR RIVOJLANISH: ATAMAVIY VA O'ZARO BOG'LIQLIK MASALASI.....	1597
Djalilov Sardor Sadilloevich	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISHDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI RIVOJLANTIRISH ORQALI DAROMAD VA XARAJATLARNI DEKLARASIYALASHNING TUTGAN O'RNI	1601
Mamatkulov Salimjon Raxmonkulovich	
DIGITAL ECONOMY AND GREEN TECHNOLOGIES: INNOVATIONS ON THE ROAD TO SUSTAINABLE DEVELOPMENT	1606
Amiriddinova Madinabonu Zayniddin kizi	
FARG'ONA VODIYSIDA FAOLIYAT YURITAYOTGAN TO'QIMACHILIK KORXONALARINING EKSPORT SALOHİYATI TAHLILI VA ULARNI BAHOLASH	1609
Qodirov Humoyun Tolibjon o'g'li	
SIFAT VA RAQOBATBARDOSHLIK.....	1616
Xasanova Robiyaxon Kamoliddin qizi, Yuldashev Abduhakim Abdurkarimovich	
O'ZBEKISTONDA IPOTEKA KREDITLASH JARAYONINI TASHKIL ETISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	1620
Mardiyev Akrom Djumaboyevich	
BIRLAMCHI TIBBIY-SANITARIYA MUASSASALARINI NATIJADORLIK INDIKATORLARI ASOSIDA MOLIYALASHTIRISH ISTIQBOLLARI	1627
S.J. Sultanov	
TIJORAT BANKLARIDA KOMPLAENS NAZORAT VA MOLIYAVIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	1633
Ulashbayev Shohruh Abdivoxobovich	
BIOMASSA ASOSIDA OZUQA ISHLAB CHIQUARISH ORQALI IQTISODIY SAMARADORLIKGA ERISHISHNING AYRIM JIHATLARI	1639
Xazratkulov Niyoz Namazbayevich	
STRATEGIC MANAGEMENT AND DEVELOPMENT OF CORPORATE TALENTS	1644
Shoyunusova Arofat, Sanjar Mirzaliev	
AGROTIZIMDA ANOR YETISHTIRISHNING O'RNI VA IQTISODIY AHAMIYATI	1648
Ortiqov Sulton Davronqul o'g'li	
TO'QIMACHILIK SANOATINI HOZIRGI KUNDAGI TAHLILI	1652
Mahmudova Chinora Anvar qizi	
XORIJIY INVESTITSİYALARNI JALB QILISHDA IMTIYOZLAR VA KAFOLATLAR TIZIMINING AHAMIYATI	1657
Nizamov Xusniddin Fazliddinovich	

SANOAT TARKIBIY O'ZGARISHLARINING IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRINING EKONOMETRIK TAHLILI (XORAZM VILOYATI MISOLIDA).....	1663
Jumaniyazov Nodirbek Odilbek o'g'li	
MINTAQAVIY RIVOJLANISH SHAROITIDA SHAHARLAR AGLOMERATSIYASINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY JIHATLARI.....	1670
Abdulkakimov Zuxrali Tursunaliyevich	
TIBBIY XIZMAT KO'RSATUVCHI KORXONALAR SAMARADORLIGINI IFODALOVCHI KO'RSATKICHLAR.....	1674
O'roqov Firdavs Ortiqniyoz o'g'li	
СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ И МЕТОДЫ ФИНАНСОВОГО АНАЛИЗА В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ АКЦИОНЕРНЫХ КОМПАНИЙ.....	1678
Бекбаева Феруза Бахтиеровна	
AUDITNING XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA BUDJET BILAN HISOB-KITOBLAR AUDITINI TASHKIL QILISHNING AMALIY JIHATLARI.....	1684
Rashidov Zuhridin Sanjar o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA SOLIQ TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	1690
Radjabov Umurzoq Ablakulovich	
АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ПРАКТИКИ УПРАВЛЕНИЯ ВАЛЮТНЫМИ РИСКАМИ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ	1695
Тугалов Бобур Қаршибой угли	
DYUZDO SPORTIDA JAROHATLAR PROFILAKTIKASI VA TIBBIY TIKLANISH USULLARINING SAMARADORLIGI.....	1699
Tangriyev Abdullo Tovashovich	
HAVO TRANSPORTI ORQALI YUK TASHUVCHI TADBIRKORLIK SHAKLLARI VA UNDAGI MUOMMOLAR	1703
Anvarova Dilfuza Abdusattor qizi	
HUDUDIY IQTISODIYOTDA INNOVATSION SIYOSAT MEXANIZMINI SHAKLLANTIRISHNING TIZIMLI MODELI	1709
G'aniyev Sanjar Poziljon o'g'li	
СОВРЕМЕННАЯ МОДЕЛЬ УЧЕТА ЗАТРАТ И АУДИТА В УЗБЕКИСТАНЕ: НАЦИОНАЛЬНАЯ БАЗА И МСА.....	1716
Юлчиев Ойбек Улуғбек ўғли	
TIJORAT BANKLARIDA YANGI BANK XIZMATLARINI JORIY ETISHDA XORIJIY TAJRIBALARNI INTEGRATSIYALASH YO'LLARI	1723
Umarov Abdulquddus Abdilxatovich	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH DAVRIDA KICHIK BIZNES IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISH.....	1731
Isroilov Dilshodbek Rustamovich, Isroilova Odina Rustambek qizi	
O'RMON XO'JALIGINI MOLİYALASHTIRISHDA MOLİYAVIY RESURLAR VA MANBALAR.....	1737
Mamatqulova Muxlisa Mamirjanovna	
ZAMONAVIY JAHON IQTISODIYOTIDA OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGI, ISROFI VA YO'QOTISHLARINI KAMAYTIRISH MASALALARI.....	1743
Nazarova Gulbahor Raxmonkulovna	
KORXONA FOYDASI VA UNING RAQOBATBARDOSH NARX SIYOSATINI MAKSIMALLASHTIRISH YO'LLARI.....	1748
Axmadjonov Murodjon Axadjon o'g'li	
DEVELOPMENT PRIORITIES FOR THE FRUIT AND VEGETABLE SECTOR IN THE CONTEXT OF UZBEKISTAN'S FOOD SECURITY POLICY	1754
Nazarova Munavvar Soatmurod qizi	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA HR MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI	1761
Xamroyeva Kumush Alisherovna	
QURILISH SANOATIDA BARQAROR RIVOJLANISH VA YASHIL IQTISODIYOT TAMOYILLARI.....	1768
G'ulomova Shaxlo Baxtiyor qizi	
TURISTIK DESTINATSIYA TUSHUNCHASINING NAZARIY-KONSEPTUAL ASOSLARI	1772
Bekberganov Izzat Hurmat o'g'li	
TRANSPORT XIZMATLARI BOZORI TUSHUNCHASI VA UNING IQTISODIYOTDAGI O'RNI	1775
Jo'rayeva Shahzoda Farhod qizi	
O'ZBEKISTONDA QURILISH MAXSULOTLARI ISHLAB CHIQRADIGAN KORXONALARNING RAQOBATBARDOSHLIGI TAHLILI	1781
Yusufova Laylo G'ayrat qizi	

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA BANK MAHSULOTLARINI TAKOMILLASHTIRISH TENDENSIYALARI.....	1788
Xujamuratov Abbos Mardonovich	
PR-BO'LIMI FAOLIYATINI TASHKIL ETISHNING TARKIBIY-FUNKTSIONAL YONDASHUVLARI.....	1792
Ergasheva Fotimaxon Ibragimovna	
TURIZM XIZMATLARINI RIVOJLANISHINING O'ZIGA XOS TENDENSIYALARI	1797
Xujakulova Odina Valijonovna	
DAVLATNING IQTISODIY MUVOZANAT VA BARQAROR RIVOJLANISHDAGI ROLI.....	1805
Uzoqov Bekzod Bozor o'g'li	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA MAHALLIY MODA BRENDINI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI.....	1810
Tuxtayeva Oydinoy Normamatovna	
DEVELOPMENT OF TOURISM INFRASTRUCTURE IN UZBEKISTAN	1817
Sadinova Maqsuda Azamjonovna	
O'ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOTNING ISHSIZLIK DARAJASIGA TA'SIRINING EKONOMETRIK TAHLILI	1824
Raxmonov Bekzod Sharibjon o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARI RAQOBATBARDOSHLIGINI BAHOLASHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	1832
Djurayev Laziz Tursunboyevich	
TA'LIM TASHKILOTLARINI RIVOJLANTIRISHDA MARKETINGNING ROLI	1836
Raximov Faxriddin Shavkatovich, Abdullayev Ilyos Sultanovich	
TURIZM INDUSTRIYASI VA TURIZM INFRATUZILMASINING MOHIYATI HAMDA TARKIBIY QISMLARI	1844
Mo'minova Mavjuda Sharifovna	
МОДЕРНИЗАЦИЯ НАЛОГОВОЙ ПОЛИТИКИ КАК ИНСТРУМЕНТ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ НАЛОГОВОЙ СИСТЕМЫ УЗБЕКИСТАНА.....	1849
Бозорова Озода Рахимовна	
EKSPORT FAOLIYATINI MOLIVAVIY QO'LLAB-QUVVATLASH TIZIMINING INSTITUTSIONAL TRANSFORMATSIYASI SHAROITIDA SAMARADORLIKNI OSHIRISH YO'LLARI.....	1854
To'rayeva Yulduz Shamsiddin qizi	
ZAMONAVIY ISH JOYLARINI SHAKLLANTIRISHDA AYOLLARNING ROLI	1859
Tulyaganova Aziza	
MAMLAKAT IQTISODIYOTIGA INVESTISIYALARNI YO'NALTIRISHDA QULAY INVESTISION MUHITDAN OQILONA FOYDALANISH ISTIQBOLLARI	1864
Xikmatov Xayrullaxon Maxmurxonovich, Bo'riyev Lochinbek Ortiqbopoyevich	
O'ZBEKISTONDAGI KLASSTERLARNING FAOLIYATI TO'G'RSIDA.....	1870
Azimova Feruza Payziyevna, Yuldashev Samad Normo'minovich	
ФИНАНСОВОЕ ОЗДОРОВЛЕНИЕ КАК СТРАТЕГИЧЕСКИЙ ИНСТРУМЕНТ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ КОМПАНИИ	1875
Алиева Сусанна	
PUL-KREDIT SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	1881
A.A. Ismailov	
ALOQA XIZMATLARINI KO'RSATUVCHI SUBYEKTLARDA INNOVATSION XIZMATLARNI RIVOJLANTIRISH MASALALARI	1887
Shirinova G.X.	
XIZMATLAR EKSPORTINI RIVOJLANTIRISH VA RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	1893
Karshiyeva Charos Mamasoliyevna	
KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNING QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA RIVOJLANISHI: 2017-2025-YILLAR DINAMIKASI TAHLILI	1900
Sarsenbayev Baxitjan Abdulgazievich, Allamberganova Nargiza Kuanishbayevna, Turg'anbayeva Ramiza Tolibayevna	
ГЛОБАЛЬНЫЕ И ЛОКАЛЬНЫЕ ТРЕНДЫ ИННОВАЦИЙ В СФЕРЕ БАНКОВСКИХ УСЛУГ	1907
Махмаджанов Мухаммадали Музаффарович	
YO'LOVCHI TRANSPORT XIZMATLARI TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH MEXANIZMLARI	1912
Mirzayev Qulmamat Jonuzoqovich, Aktamov Abduvali Abdug'ani o'g'li	
BUXORO VILOYATIDA HUNARMANDCHILIK SOHASINING RIVOJLANISHI: EKONOMETRIK TAHLIL VA PROGNOZ (2014-2030-YILLAR)	1917
A.F. Ergasheva	

BUXORO VILOYATIDA HUNARMANDCHILIK SOHASINING RIVOJLANISHI: EKONOMETRIK TAHLIL VA PROGNOZ (2014–2030-YILLAR)

A.F. Ergasheva

Buxoro Innovatsiyalar universiteti, Moliyaviy texnologiyalar,
iqtisodiyot va logistika kafedrası dotsenti (PhD)
azizaergasheva1986@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada Buxoro viloyatida hunarmandchilik sohasining 2014–2024-yillar davomidagi rivojlanish dinamikasi va 2030-yilgacha prognozi ekonometrik modellashirish usullari yordamida tahlil qilingan. Tadqiqotda hunarmandchilik mahsulotlari eksport hajmi, ishlab chiqarilgan mahsulotlar, hunarmandlar soni, ajratilgan kreditlar va bandlik ko'rsatkichlari o'rtasidagi bog'liqlik ko'p omilli ekonometrik model orqali baholangan. Eng kichik kvadratlar usuli, korrelyatsion-regressiya tahlili, Diki-Fuller statsionarlik testi, Darbin-Uotson avtokorrelyatsiya testi va Fisher F-mezoni qo'llanilgan. Tahlil natijalari shuni ko'rsatdiki, tadqiqot davrida eksport hajmi yillik o'rtacha 172 foizga oshgan, hunarmandlar soni 854 nafardan 2552 nafarga yetgan, ajratilgan kreditlar 22 foiz o'sgan. Tuzilgan ekonometrik modelning determinatsiya koeffitsiyenti ($R^2=0,9078$) yuqori aniqlikni ta'minlaydi. Prognoz hisob-kitoblari 2030-yilda eksport hajmining 623 140 mln so'mga, hunarmandlar sonining 3 508 nafarga, bandlik darajasining 14 734 nafarga yetishini ko'rsatmoqda. Tadqiqot natijalari mintaqaviy iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish, aholi bandligini oshirish va eksport salohiyatini kuchaytirish siyosatini ishlab chiqishda amaliy ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar: hunarmandchilik, ekonometrik modellashirish, eksport hajmi, bandlik, prognozlashtirish, Buxoro viloyati, regressiya tahlili, iqtisodiy diversifikatsiya, kredit qo'llab-quvvatlash, mintaqaviy rivojlanish.

Abstract. This article analyzes the development dynamics of the handicraft sector in Bukhara region from 2014 to 2024 and provides forecasts until 2030 using econometric modeling methods. The study evaluates the relationship between handicraft product export volume, production output, number of artisans, allocated credits, and employment indicators through a multivariate econometric model. The least squares method, correlation-regression analysis, Dickey-Fuller stationarity test, Durbin-Watson autocorrelation test, and Fisher F-test were applied. Analysis results demonstrate that during the study period, export volume increased by an average of 172% annually, the number of artisans grew from 854 to 2,552 people, and allocated credits increased by 22%. The constructed econometric model's coefficient of determination ($R^2=0.9078$) ensures high accuracy. Forecast calculations indicate that by 2030, export volume will reach 623,140 million soums, the number of artisans will reach 3,508 people, and employment will reach 14,734 people. The research findings have practical significance for developing policies on regional economic diversification, increasing employment, and strengthening export potential.

Key words: handicraft, econometric modeling, export volume, employment, forecasting, Bukhara region, regression analysis, economic diversification, credit support, regional development.

Аннотация. В данной статье проанализирована динамика развития сферы ремесленничества в Бухарской области за период 2014–2024 годы и составлен прогноз до 2030 года с использованием методов эконометрического моделирования. В исследовании оценена взаимосвязь между объемом экспорта ремесленной продукции, произведенной продукции, численностью ремесленников, выделенными кредитами и показателями занятости с помощью многофакторной эконометрической модели. Применены метод наименьших квадратов, корреляционно-регрессионный анализ, тест стационарности Дики-Фуллера, тест автокорреляции Дарбина-Уотсона и F-критерий Фишера. Результаты анализа показывают, что за исследуемый период объем экспорта увеличивался в среднем на 172% ежегодно, численность ремесленников выросла с 854 до 2 552 человек, объем выделенных кредитов увеличился на 22%. Коэффициент детерминации построенной эконометрической модели ($R^2=0,9078$) обеспечивает высокую точность. Прогнозные расчеты показывают, что к 2030 году объем экспорта достигнет 623 140 млн сумов, численность ремесленников составит 3 508 человек, уровень занятости достигнет 14 734 человека. Результаты исследования имеют практическое значение для разработки политики диверсификации региональной экономики, повышения занятости населения и укрепления экспортного потенциала.

Ключевые слова: ремесленничество, эконометрическое моделирование, объем экспорта, занятость, прогнозирование, Бухарская область, регрессионный анализ, экономическая диверсификация, кредитная поддержка, региональное развитие.

KIRISH

Hozirgi kunda O'zbekiston iqtisodiyotining barqaror rivojlanishi va diversifikatsiyasi milliy strategiyaning ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Ushbu jarayonda hunarmandchilik sohasi mintaqaviy iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish, aholi bandligini ta'minlash va milliy eksport salohiyatini oshirishda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Xususan, Buxoro viloyati boy madaniy merosi va hunarmandchilik an'analari bilan ajralib turadi, bu esa hududda ushbu sohaning rivojlanishi uchun qullay imkoniyatlar yaratadi. 2014–2024-yillar davomida viloyatda hunarmandchilik sohasida sezilarli o'zgarishlar ro'y bergan: eksport hajmi yillik o'rtacha 172 foizga oshgan, hunarmandlar soni deyarli uch barobar ko'paygan, ajratilgan kreditlar hajmi barqaror o'sish tendensiyasini namoyon etgan. Biroq, bu dinamik jarayonlarning ilmiy asoslanganligini ta'minlash, sohaning kelajak istiqbollarini prognozlashtirish va ta'sir etuvchi omillarni aniqlash zarurati tug'ilmoqda. Ushbu tadqiqot Buxoro viloyatida hunarmandchilik sohasining rivojlanish tendensiyalarini ekonometrik tahlil usullari yordamida o'rganish, asosiy ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va 2030-yilgacha ishonchli prognozlarni ishlab chiqishni maqsad qilgan. Tadqiqotda ko'p omilli ekonometrik modellashtrish, korrelyatsion-regressiya tahlili, statsionarlik va avtokorrelyatsiya testlari qo'llanilgan bo'lib, olingan natijalar mintaqaviy iqtisodiy siyosatni shakllantirish uchun ilmiy asos yaratadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Hunarmandchilik sohasining mintaqaviy rivojlanishini ekonometrik tahlil qilish masalasi bir qator xorijiy va mahalliy tadqiqotchilar tomonidan o'rganilgan. Gujarati va Porter (2009) o'zlarining fundamental asarida ekonometrik modellashtrish asoslarini, eng kichik kvadratlar usuli va regressiya tahlilining turli xillarini batafsil yoritgan. Wooldridge (2019) zamonaviy ekonometrik yondashuvlar, panel ma'lumotlar tahlili va prognozlashtirish metodologiyasini takomillashtirgan. Baltagi (2021) panel ma'lumotlar ekonometrik tahlilida statsionarlik testlari va dinamik modellarni qo'llashni ta'kidlagan. Dickey va Fuller (1979) hamda Durbin va Watson (1950) tomonidan ishlab chiqilgan testlar vaqt qatorlari tahlilida statsionarlik va avtokorrelyatsiyani aniqlashda keng qo'llanilmoqda. Mahalliy tadqiqotchilardan Ismoilov va Karimov (2020) mintaqaviy iqtisodiyotni diversifikatsiya qilishning nazariy asoslarini, Abdullayev va Rahimova (2019) mintaqaviy rivojlanishni ekonomik-matematik modellashtrish usullarini ishlab chiqqan. Biroq, Buxoro viloyatida hunarmandchilik sohasining rivojlanishini kompleks ekonometrik tahlil qilish va uzoq muddatli prognozlash yo'nalishida maxsus tadqiqotlar yetarli darajada olib borilmagan, bu esa mazkur ishning dolzarbligini ta'kidlaydi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda Buxoro viloyati hunarmandchilik sohasining 2014-2024 yillar davomidagi statistik ma'lumotlari bazaviy manba sifatida ishlatilgan. Ekonometrik tahlil uchun natijaviy o'zgaruvchi sifatida hunarmandchilik mahsulotlari eksport hajmi (Y), mustaqil o'zgaruvchilar sifatida ishlab chiqarilgan mahsulot hajmi (X_1), hunarmandlar soni (X_2), ajratilgan kreditlar hajmi (X_3) va bandlik darajasi (X_4) tanlangan. Tadqiqot metodologiyasi bir necha bosqichlarni o'z ichiga oladi: birinchidan, tavsifiy statistika (o'rtacha, mediana, standart og'ish, asimmetriya, eksness, Jarquye-Bera testi) orqali ma'lumotlar taqsimoti tahlil qilindi; ikkinchidan, Pearson korrelyatsiya koeffitsiyentlari matritsasi yordamida o'zgaruvchilar o'rtasidagi bog'liqlik zichligi va yo'nalishi aniqlandi; uchinchidan, VIF (Variance Inflation Factors) koeffitsiyentlari orqali multikollinearlik mavjudligi tekshirildi; to'rtinchidan, kengaytirilgan Dickey-Fuller testi yordamida natijaviy o'zgaruvchining statsionarligi baholandi; beshinchidan, eng kichik kvadratlar usuli (OLS) asosida ko'p omilli chiziqli regressiya modeli tuzildi; oltinchidan, Fisher F-mezoni orqali modelning statistik ahamiyatligi, Styudent t-mezoni orqali parametrlarning ishonchligi, determinatsiya koeffitsiyenti (R^2) orqali model sifati baholandi; yettinchidan, Durbin-Watson testi yordamida qoldiqlarning avtokorrelyatsiyasi tekshirildi; sakkizinchidan, har bir mustaqil o'zgaruvchi uchun trend modellari ($X=f(t)$) tuzildi va 2025-2030 yillar uchun prognoz qiymatlari hisoblandi; to'qqizinchidan, olingan prognoz qiymatlari asosiy ekonometrik modelga qo'yildi va natijaviy o'zgaruvchining kelajak qiymatlari aniqlandi. Barcha hisob-kitoblar STATA 15.0 statistik dasturi yordamida amalga oshirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Hunarmandchilik iqtisodiyotning aholi bandligini ta'minlash va milliy eksport salohiyatini oshirishda strategik ahamiyatga ega. 2014–2024-yillar davomida Buxoro viloyatida ushbu sohaning rivoji jiddiy o'zgarishlarni boshdan kechirgan. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, ushbu davrda hunarmandchilik mahsulotlari eksport hajmi yillik o'rtacha 172 foizga oshgan bo'lib, bu milliy mahsulotlarning xalqaro bozorda raqobatbardoshligini kuchaytiruvchi omil sifatida qaralishi mumkin.

Hunarmandlar tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi 2014-yildagi 100,472 million so'mdan 2024-yilda 250,469 million so'mgacha oshib, ushbu sohaning ichki bozor talabini qondirishdagi salohiyatini oshirib bormoqda. Shu bilan birga, hunarmandlarga ajratilgan kreditlar hajmi yillik o'rtacha 22 foizga oshgani, sohaning investitsion jozibadorligi va davlat tomonidan moliyaviy qo'llab-quvvatlashning samaradorligini tasdiqlaydi. Ushbu ko'rsatkichlar viloyatda hunarmandchilik faoliyatining barqaror rivojlanishiga xizmat qilmoqda.

Mazkur davrda hunarmandchilik sohasida band bo'lgan aholining soni ham sezilarli darajada oshgan. 2023-yilga kelib, ushbu tarmoqda band bo'lganlar soni 11,085 nafarga yetgani, sohaning ijtimoiy-iqtisodiy ta'sirini yanada kengaytirganligini anglatadi. Ushbu o'zgarishlar hunarmandchilikning viloyat ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishidagi o'rnini baholash zaruratini yuzaga keltirmoqda.

Ayniqsa, sohada eksport hajmi 2023-yilda 378,998 mln so'mni tashkil etgan bo'lsa, ishlab chiqarish hajmi 2024-yilda 250,469 mln so'mga yetgan. Ajratilgan kreditlar miqdori 2024-yilda eng yuqori ko'rsatkichga ega bo'lib, 14,378 mln so'mni tashkil etgan. Sohada band bo'lganlar soni 2023-yilda 11,085 nafarga yetgan (1-jadval).

1-jadval. Buxoro viloyatida hunarmandchilik sohasining 2014–2024 yillardagi rivojlanish ko'rsatkichlari¹

Yillar	Hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmi (mln. so'm)	Hunarmadlar tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi (mln. so'm)	Hunarmandlar soni (nafar)	Hunarmandlarga ajratilgan kreditlar miqdori (mln. so'm)	Hunarmandchilik bilan band bo'lganlar soni (nafar)
2014	3512	100472	854	2055	2327
2015	8872	111345	965	2844	3001
2016	9525	129732	1161	3537	4039
2017	10663	144809	1458	5419	5002
2018	160365	160940	1746	7418	5821
2019	296697	172656	2114	10214	6968
2020	157139	207020	2246	10326	5851
2021	174973	188578	1934	12054	4999
2022	307334	216977	2091	10681	8981
2023	378998	243534	2187	12058	11085
2024	376706	250469	2552	14378	10077

Shuni alohida ta'kidlash joizki, Buxoro viloyatida hunarmandchilik sohasi rivojlanish ko'rsatkichlarining (2014-2024 yillar) ekonometrik tahlili amalga oshirilgan va 2030-yilgacha prognoz qilingan. Ekonometrik modelashtirish metodologiyasi asosida ko'p omilli ekonometrik tahlil o'tkazish uchun quyidagi omillar tanlab olindi. Natijaviy omil – hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmi, mln. so'm (Y), ta'sir etuvchi omillar esa – hunarmadlar tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi, mln. so'm (X_1), hunarmandlar soni, nafar (X_2), hunarmandlarga ajratilgan kreditlar hajmi, mln. so'm (X_3), hunarmandchilik bilan band bo'lganlar umumiy soni, nafar (X_4).

Buxoro viloyatida hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmiga (Y) ta'sir etuvchi omillar va ular asosida ekonometrik modellar tuzishda "Eng kichik kvadratlar" usulidan foydalanamiz. Ushbu usul asosida ekonometrik tadqiqotlar o'tkazish uchun omillar bo'yicha tavsifiy statistika o'tkazamiz.

Buxoro viloyatida hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmi ma'lumotlari asosida tanlangan omillar bo'yicha o'tkazilgan tavsifiy statistika natijalari quyidagi 2-jadvalda keltirilgan.

¹ Muallif ishlanmasi

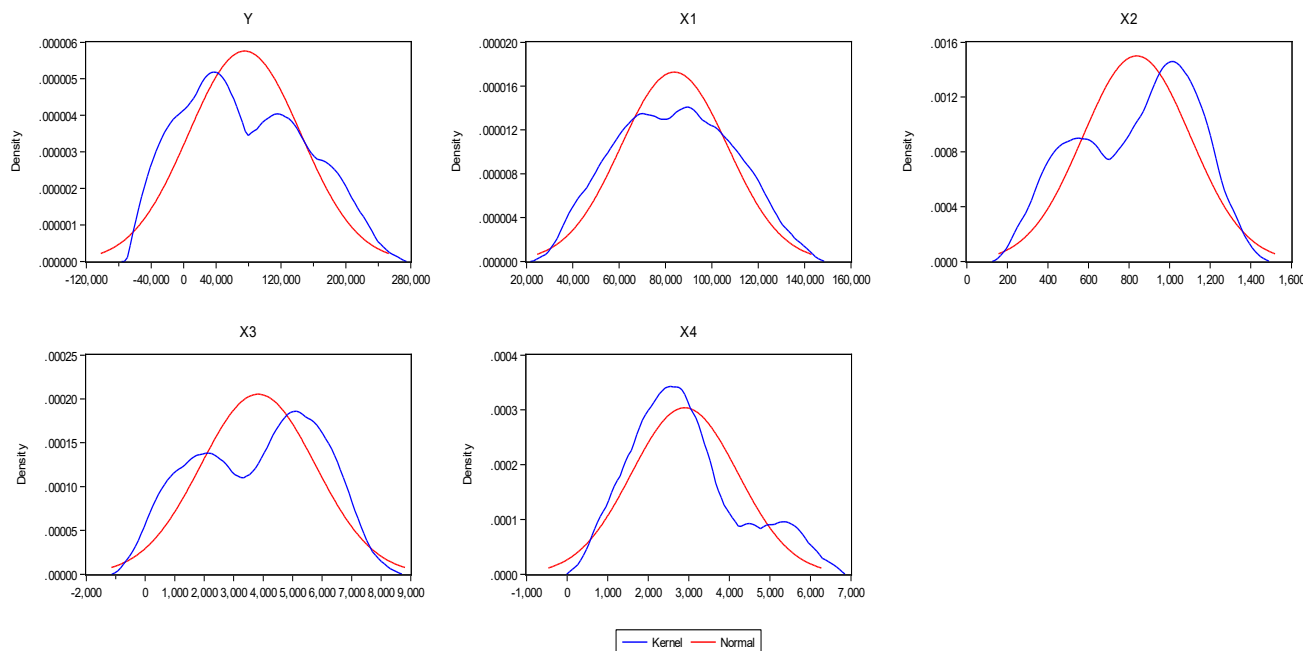

2-jadval. Buxoro viloyatida hunarmandchilik xizmat ko'rsatish sifati va eksport hajmi o'rtasidagi bog'liqlik bo'yicha tavsifiy statistika natijalari²

Ko'rsatkichlar	Y (Eksport hajmi)	X1 (Marketing xizmatlari)	X2 (Logistika xizmatlari)	X3 (Sifat nazorati xizmatlari)	X4 (Konsalting xizmatlari)
O'rtacha qiymat	75403.90	83803.15	837.8000	8830.300	2903.700
Mediana	78569.50	82989.00	953.0000	4305.500	2649.500
Maksimal qiymat	199356.0	122952.3	1204.000	56626.000	5817.000
Minimal qiymat	1632.000	47325.00	415.0000	954.0000	1030.000
Standart og'ish	69284.07	23093.85	265.8253	1942.138	1513.275
Asimmetriya	0.332207	-0.022048	-0.350694	-0.217817	0.720712
Ekstsess	1.730432	1.908543	1.623835	1.502159	2.801371
Jarque-Bera testi	3.711040	4.010035	2.988146	5.027754	4.764295
Ehtimollik	0.025062	0.013482	0.070066	0.002810	0.008893
Jami	1508078.	1676063.	16756.00	76606.00	58074.00
Kvadratik og'ishlar yig'indisi	9.12E+10	1.01E+10	1342599.	71666106	32769138
Kuzatuvlar soni	20	20	20	20	20

2-jadval ma'lumotlaridan kuzatuv olib borilayotgan tanlamadagi har bir o'zgaruvchining o'rtacha qiymatlari, medianasi, maksimal va minimal qiymatlarini ko'rish mumkin. Masalan, natijaviy omilning (hunarmandchilik mahsulotlari eksporti hajmi, Y) o'rtacha qiymati 75403,9, mediana qiymati 78569,5, maksimal qiymati 199356,0, minimal qiymati esa 1632,0 ga teng. Standart chetlanish ko'effitsiyenti har bir o'zgaruvchilarning o'rtacha qiymatdan qanchalik chetlanganligini ko'rsatadi.

Skewness – asimmetriya ko'effitsiyenti bo'lib, u nolga teng bo'lsa normal taqsimot ekanligi hamda taqsimotning simmetrikligini bildiradi. Agar bu ko'effitsiyent 0 dan ancha farq qilsa, u holda taqsimot asimmetrik hisoblanadi (ya'ni, simmetrik emas). Agar asimmetriya ko'effitsiyenti 0 dan katta bo'lsa, u holda taqsimot o'ng tomonga surilgan bo'ladi, 0 dan kichik bo'lsa, u holda taqsimot chap tomonga surilgan bo'ladi. Barcha omillarning taqsimot funksiyalari grafiklari quyidagi 3.34-rasmda keltirilgan.

1-rasm. Hunarmandchilik sohasida xizmat ko'rsatish omillari taqsimotining grafik tahlili³

² Muallif ishlanmasi

³ Muallif ishlanmasi

Tahlillar ko'rsatishicha, 1-rasmda keltirilgan grafiklardan ko'rish mumkinki Y , X_1 va X_4 omillarning asimmetriya koeffitsiyentlari qiymatlari musbat bo'lib (1-jadval), ular taqsimotning o'ng tomonga surilganini ko'rsatadi. Ammo, X_2 va $\ln X_3$ omillarning asimmetriya koeffitsiyentlari qiymatlari manfiy bo'lib (1-jadval), ular taqsimotning chap tomonga surilganini ko'rsatadi.

Kurtosis - bu eksess koeffitsiyenti (normal taqsimotda u 3 ga teng) taqsimot cho'qqisining o'tkirligini o'lchaydi. Agar eksess koeffitsiyenti 3 dan katta bo'lsa, u holda taqsimot o'tkir cho'qqili bo'ladi, 3 dan kichik bo'lsa, tekis bo'ladi (tekis cho'qqi). Tadqiq qilinayotgan omillarning eksess koeffitsiyentlari qiymati 3,0 katta emasligi sababli, ular o'tkir cho'qqiga ega emas.

Jarque-Bera statistikasi yordamida omillarni normal taqsimotga bo'ysunishini tekshiramiz. Bundan tashqari Jarque-Bera statistikasi har bir omil uchun ehtimolliklarni ham ko'rsatadi. Agar Jarque-Bera statistikasi bo'yicha biror omilning ehtimolligi 0,05 dan kichik bo'lsa, ular normal taqsimotga bo'ysunadi va tuziladigan ko'p omilli ekonometrik modelga kiritiladi.

Demak, 2-jadval ma'lumotlaridan shuni ko'rish mumkinki, barcha omillarning Jarque-Bera statistikasi qiymatlarining ehtimolligi 0,05 dan kichik.

Ushbu omillarni ko'p omilli ekonometrik modelga kiritish yoki kiritilmasligi bo'yicha qaror qabul qilishdan oldin omillar o'rtasidagi bog'lanishlarni hisoblash zarur. Omillar o'rtasidagi bog'lanishlarni topish uchun korrelyatsiya koeffitsiyentlarini hisoblanadi.

Korrelyatsiya koeffitsiyenti quyidagi formula bo'yicha hisoblanadi:

$$r_{hY, hX_i} = \frac{\overline{hY \cdot hX_i} - \overline{hY} \cdot \overline{hX_i}}{\sigma_{hY} \cdot \sigma_{hX_i}},$$

bu yerda $\sigma_{hY}, \sigma_{hX_i}$ false - omillarning o'rtacha kvadratik chetlanishini ko'rsatadi.

Omillar o'rtasida bog'lanishlar qiymatlarini quyida keltirib o'tamiz. Korrelyatsion tahlil natijasida omillar o'rtasidagi korrelyatsiya koeffitsiyentlari matritsasi qiymatlari 2-jadvalda keltirilgan.

Quyidagi 2-jadval ma'lumotlaridan ko'rish mumkinki, bu yerda ko'p omilli ekonometrik modelga kiritiladigan omillar o'rtasida bog'lanish zichliklari ko'rsatkichlari – korrelyatsion matritsa keltirilgan. Ushbu korrelyatsion matritsada 2 turdagi korrelyatsiya koeffitsiyentlarining hisoblangan qiymatlari keltirilgan.

1) Xususiy korrelyatsiya koeffitsiyentlari, ya'ni natijaviy omil (Y) va ta'sir etuvchi omillar (X_i) o'rtasidagi bog'lanishlarni aks ettiradi.

2) Juft korrelyatsiya koeffitsiyentlari, ya'ni ta'sir etuvchi omillar (X_i, X_j) o'rtasidagi bog'lanishlarni aks ettiradi.

Buxoro viloyatida hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmi (Y) va hunarmandlar tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi (X_1) o'rtasida bog'lanish zichligi 0,8638 ga teng. Bu esa ushbu ikki omil o'rtasida kuchli, to'g'ri bog'lanish mavjudligini ko'rsatmoqda. Buxoro viloyatida hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmi (Y) va hunarmandlar soni (X_2) o'rtasida bog'lanish zichligi 0,8278 ga teng. Mazkur omillar o'rtasida kuchli, to'g'ri bog'lanish mavjud ekan. Buxoro viloyatida hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmi (Y) va hunarmandlarga ajratilgan kreditlar hajmi (X_3) o'rtasida bog'lanish zichligi 0,6722 ga teng. Ushbu omillar o'rtasida o'rtacha, to'g'ri bog'lanish mavjudligini ko'rish mumkin. Buxoro viloyatida hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmi (Y) va hunarmandchilik bilan band bo'lganlar soni (X_4) o'rtasida bog'lanish zichligi 0,7122 ga teng ekanligi, mazkur omillar o'rtasida o'rtachadan yuqori, to'g'ri bog'lanish mavjudligini ko'rsatmoqda.

3-jadval. Hunarmandchilik xizmat ko'rsatish sifati omillari o'rtasida korrelyatsiya koeffitsiyentlari matritsasi⁴

Covariance Analysis: Ordinary

Date: 01/03/25 Time: 11:28

Sample: 2014S1 2023S2

Included observations: 20

Correlation

t-Statistic

Probability	Y	X1	X2	X3	X4
Y	1.000000				
X1	0.863814	1.000000			
	7.274272	-----			
	0.0000	-----			
X2	0.827762	0.622600	1.000000		

4 Muallif ishlanmasi

	6.259190	2.276917	-----		
	0.0000	0.0421	-----		
X3	0.672244	0.586504	-0.199887	1.000000	
	2.728393	2.083526	-0.763312	-----	
	0.0354	0.0560	0.4579	-----	
X4	0.712230	0.603457	0.456402	0.343375	1.000000
	4.447072	2.145199	1.919251	1.367966	-----
	0.0126	0.0462	0.0756	0.1929	-----

3-javdalda hisoblangan ma'lumotlar bo'yicha ta'sir etuvchi omillar o'rtasida juft korrelyatsiya koeffitsiyentlari ham keltirilgan. Ushbu koeffitsiyentlar orqali omillar o'rtasida multikollinearlik aniqlanadi. Agar ta'sir etuvchi omillar (X_i , X_j) o'rtasida juft korrelyatsiya koeffitsiyentining hisoblangan qiymati 0,7 dan katta bo'lsa, omillar o'rtasida multikollinearlik mavjud deyiladi. Omillar o'rtasida xususiy va juft korrelyatsiya koeffitsiyentlari matritsasi hisoblangan 3-jadvaldan ko'rish mumkinki, Buxoro viloyatida hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmiga ta'sir etuvchi omillar o'rtasida juft korrelyatsiya koeffitsiyentining hisoblangan qiymati 0,7 dan katta emas ekan. Bu esa o'z navbatida tanlangan barcha omillarni ko'p omilli ekonometrik modelga kiritish shartiga mos keladi.

Shuningdek, 3-jadvalda korrelyatsiya koeffitsiyentlarining ishonchligi va ehtimolligini aniqlash bo'yicha koeffitsiyentlar hisoblangan (hisoblangan korrelyatsiya koeffitsiyentlarining tagida joylashgan qatorlardagi qiymatlar). Har bir korrelyatsiya koeffitsiyentining pastki qismida uning Studentning t-mezoni hisoblangan qiymati va ehtimolli (prob.) keltirilgan. Omillar o'rtasida hisoblangan ehtimollik 0,05 dan katta bo'lmaslik sharti qo'yiladi. Masalan, Buxoro viloyatida hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmi (Y) va hunarmadlar tomonidan

ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi (X_i) o'rtasida xususiy korrelyatsiya koeffitsiyenti $r_{Y,X1} = 0,8638$ false, $t = 7,2743$ false va $\text{prob.} = 0,0000$ false ga teng. Bu esa mazkur ikki omil o'rtasida kuchli bog'lanish borligini, xususiy korrelyatsiya koeffitsiyenti ishonchli ekanligi va 95 foiz aniqlikda ikki omil o'rtasida musbat kuchli bog'lanish mavjudligini ko'rsatadi.

Demak, Buxoro viloyatida hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmi (Y) bo'yicha ko'p omilli ekonometrik modelga kiritiladigan omillar o'rtasida korrelyatsiya koeffitsiyentlari Studentning t-mezoni hisoblangan qiymati va ehtimolli bo'yicha qo'yiladigan talablariga to'liq javob berar ekan. Bu shundan dalolat beradi. Buxoro viloyatida hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmiga (Y) ta'sir etuvchi barcha omillarni ko'p omilli ekonometrik modelga kiritish lozim.

4-jadval. Hunarmandchilik xizmat ko'rsatish omillari o'rtasida ko'p chiziqlik samarasini baholash⁵

Variance Inflation Factors

Date: 01/03/25 Time: 11:32

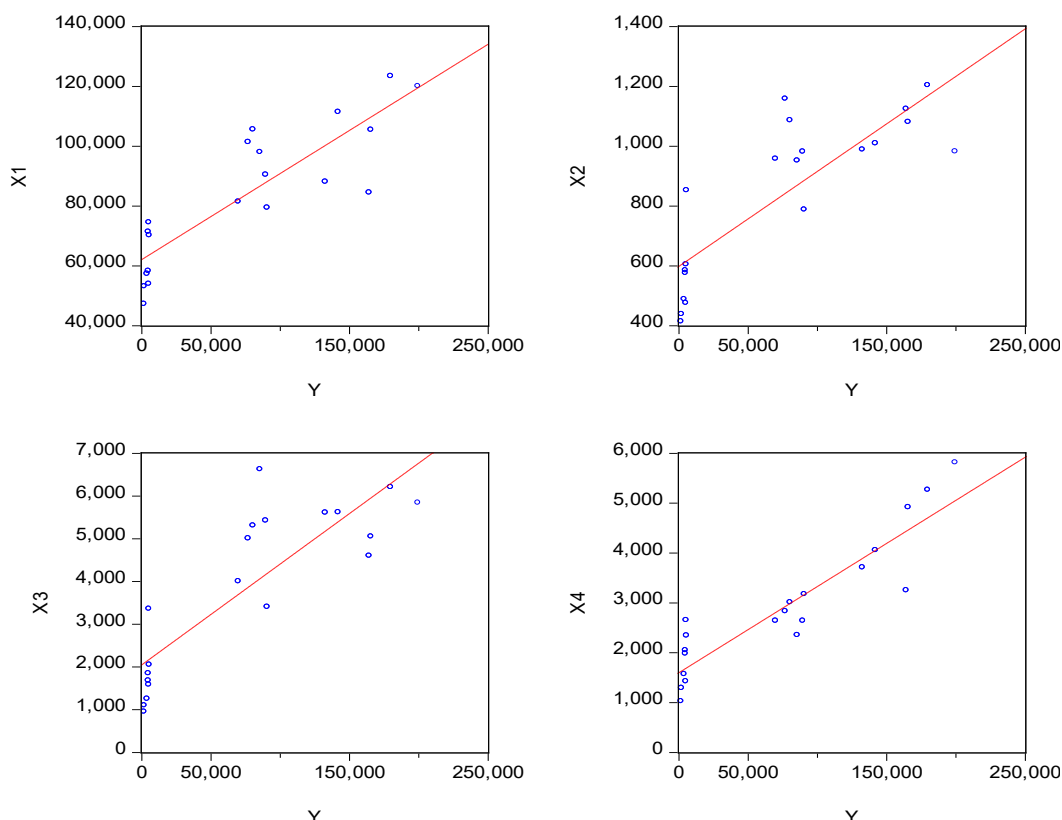
Sample: 2014S1 2023S2

Included observations: 20

Variable	CoefficientVariance	CenteredVIF
X1	0.886354	1.601757
X2	2392.665	5.728900
X3	70.30022	8.984905
X4	87.17277	5.094351
C	1.21E+09	NA

Ta'sir etuvchi omillar o'rtasida multikollinearlik mavjud emasligini tekshirishning yana bitta usuli - VIF (Variance Inflation Factors - multikollinearlik samarasi) koeffitsiyentlarini hisoblashdir. Har bir omil bo'yicha hisoblangan VIF koeffitsiyentlari quyidagi 4-jadvalda keltirilgan.

Yuqorida aytilganlarni tekshirishda, ya'ni omillar o'rtasida bog'lanish zichliklari va shakllarini aniqlashda har bir omilning natijaviy omil (Y) bilan bog'liqligini aniqlash uchun ularning nuqtali grafiklarini ko'rib chiqamiz (3.35-rasm).

2-rasm. Buxoro viloyatida hunarmandchilik sohasida xizmat ko'rsatish sifati (X_i) va eksport hajmi (Y) o'rtasidagi bog'lanish shakllari grafigi⁶

Agar ta'sir etuvchi omillar o'rtasida multikollinearlik mavjud bo'lsa, u holda $\text{CenteredVIF} > 10$ bo'ladi. 4-jadvaldan ko'rish mumkin. Buxoro viloyatida hunarmandchilik mahsulotlari eksporti hajmi (Y) bo'yicha barcha ta'sir etuvchi omillarning VIF koeffitsiyentlari 10 dan kichik. Demak, bu ham omillar o'rtasidagi korrelyatsiya tahlili kabi ta'sir etuvchi omillar o'rtasida multikollinearlik mavjud emasligini ko'rsatmoqda.

Shuningdek ko'p omilli ekonometrik modelga kiritilayotgan natijaviy omilni statsionarlikka tekshirish uchun, ya'ni yagona ildizga ega ekanligini aniqlash uchun kengaytirilgan Diki-Fuller testi o'tkazildi. Kengaytirilgan Diki-Fuller testi natijalari 5-jadvalda keltirilgan.

5-jadval. Hunarmandchilik xizmat ko'rsatish omillarining statsionarligini aniqlash uchun kengaytirilgan Dickey-Fuller testi⁷

Null Hypothesis: LNY has a unit root

Exogenous: Constant

Lag Length: 0 (Automatic - based on SIC, maxlag=1)

		t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		-3.834571	0.0245
Testcriticalvalues:	1% level	-3.959148	
	5% level	-3.081002	
	10% level	-2.681330	
*MacKinnon (1996) one-sided p-values.			

Buxoro viloyatida hunarmandchilik mahsulotlari eksporti hajmi (Y) bo'yicha statsionarlikni aniqlashda hisoblangan Diki-Fuller testida ham ehtimollik ($\text{prob.} = 0,0245$) 5 foizdan kichik ekan. Bu esa o'z navbatida natijaviy omil qatori statsionar ekanligini ko'rsatmoqda.

Demak, omillar o'rtasida multikollinearlik hamda natijaviy omil qatorida geteroskedastlik mavjud emasligini hisobga olgan holda Buxoro viloyatida hunarmandchilik mahsulotlari eksporti hajmi (Y) va unga ta'sir etuvchi

6 Muallif ishlanmasi

7 Muallif ishlanmasi

omillar (X_i) bo'yicha ko'p omilli ekonometrik model tuzamiz. Mazkur ko'p omilli ekonometrik model quyidagi ko'rinishga ega:

$$y = a_0 + a_1x_1 + a_2x_2 + \dots + a_nx_n + \varepsilon, \quad (1)$$

bu yerda y – natijaviy omil, x_i false – ta'sir etuvchi omillar, ε false – tasodifiy xato.

Hisoblangan 6-jadval ma'lumotlaridan foydalanib, Buxoro viloyatida hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmi (Y) bo'yicha hisoblangan ko'p omilli ekonometrik modelni analitik ko'rinishda ifodalaymiz:

$$\hat{Y} = -34084,4 + 0,703X_1 + 65,111X_2 + 17,809X_3 + 44,586X_4 \quad (2)$$

Hisoblangan ko'p omilli ekonometrik model (2) shuni ko'rsatadiki, hunarmadlar tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi (X_1) o'rtacha bir mln. so'mga ortsa, Buxoro viloyatida hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmi (Y) o'rtacha 0,703 mln. so'mga ortar ekan. Buxoro viloyatida hunarmandlar soni (X_2) o'rtacha nafarga ortsa, Buxoro viloyatida hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmi (Y) o'rtacha 65,111 mln. so'mga ortar ekan. Buxoro viloyatida hunarmandlarga ajratilgan kreditlar hajmi (X_3) o'rtacha bir mln. so'mga ortsa, Buxoro viloyatida hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmi (Y) o'rtacha 17,809 mln. so'mga ortar ekan. Buxoro viloyatida hunarmandchilik bilan band bo'lganlar soni (X_4) o'rtacha bir nafarga ortsa, Buxoro viloyatida hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmi (Y) o'rtacha 44,586 mln. so'mga ortar ekan. Ko'p omilli ekonometrik

modeldagi (1) noma'lum $a_0, a_1, a_2, \dots, a_n$ falseparametrlar qiymatlarini aniqlashda “eng kichik kvadratlar usuli” dan foydalandik. Natijalar yuqoridagi 6-jadvalda keltirilgan.

6-jadval. Hunarmandchilik xizmat ko'rsatish sifatining eksport hajmiga ta'sirini baholash uchun hisoblangan ko'p omilli ekonometrik model parametrlari⁸

Dependent Variable: LNY

Method: Least Squares

Date: 01/03/25 Time: 11:41

Sample: 2014S1 2023S2

Included observations: 20

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
X1	0.703300	0.941464	1.809204	0.0905**
X2	65.11108	28.91487	2.251820	0.0430***
X3	17.80914	8.384522	2.124049	0.0507**
X4	44.58647	9.336636	4.775433	0.0002***
C	-34084.38	34810.74	-0.979134	0.3430
R-squared	0.907779	Mean dependent var		75403.90
Adjusted R-squared	0.883187	S.D. dependent var		69284.07
S.E. of regression	23679.82	Akaike info criterion		23.19495
Sum squared resid	8.41E+09	Schwarz criterion		23.44389
Loglikelihood	-226.9495	Hannan-Quinn criter.		23.24355
F-statistic	36.91337	Durbin-Watson stat		1.882164
Prob(F-statistic)	0.000000			

Izoh: *** - 0.05 foiz aniqlikda, ** - 0.1 foiz aniqlikda

Buxoro viloyatida hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmi (Y) bo'yicha tuzilgan ko'p omilli ekonometrik model (2) sifatini tekshirishda determinatsiya koeffitsiyentidan foydalanamiz. Determinatsiya koeffitsiyenti natijaviy omil necha foizga modelga kiritilgan omillardan tashkil topishini ko'rsatadi. Hisoblangan determinatsiya koeffitsiyenti (R^2 - R-squared (6-jadval)) 0,9078 ga teng. Demak, Buxoro viloyatida hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmining (Y) 90,78 foizi hisoblangan (2) ko'p omilli ekonometrik modelga kiritilgan omillardan tashkil topishini ko'rsatmoqda. Qolgan 9,22 foizi (100,0-90,78) esa hisobga olinmagan omillar ta'siri ekanligini ko'rsatmoqda.

Buxoro viloyatida hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmi (Y) bo'yicha tuzilgan (2) ko'p omilli ekonometrik modelning statistik ahamiyatligini tekshirish uchun Fisherning F-mezoni jadval qiymatini topamiz. Buning uchun

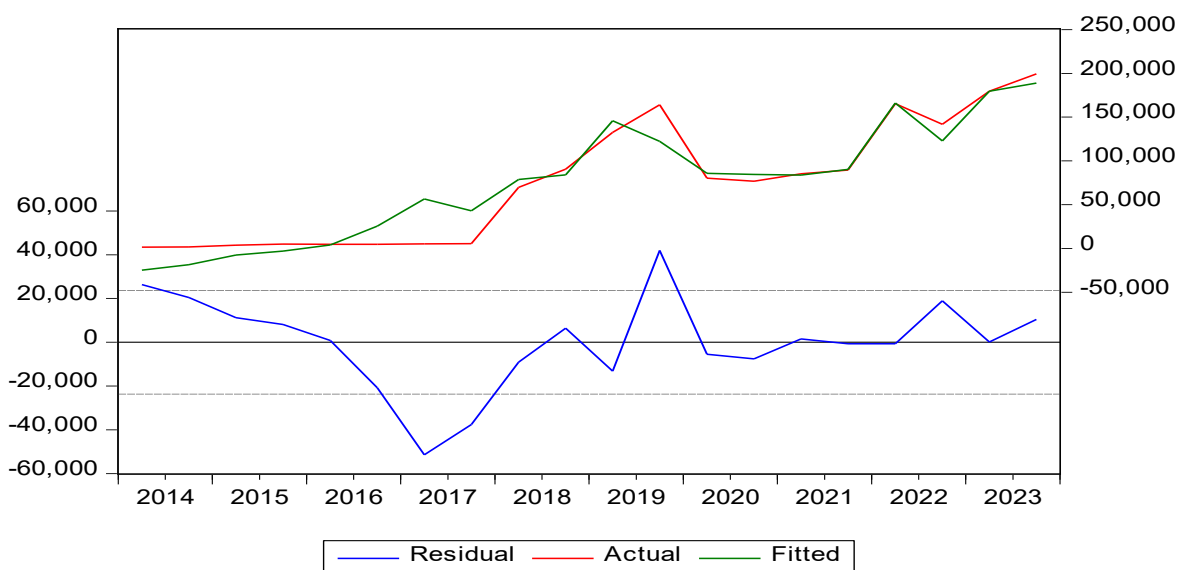

ozodlik darajalari $k_1 = m$ false va $k_2 = n - m - 1$ false hamda α false ahamiyatlik darajasi bo'yicha qiymatlarni hisoblaymiz. Ahamiyatlik darajasi $\alpha = 0,6$ false va ozodlik darajalari $k_1 = 4$ false va $k_2 = 0 - 4 - 1 = 5$ false dan kelib chiqib, F-mezonning jadval qiymati ga teng. F-mezonning hisoblangan qiymati $F_{hisob} = 36,9134$ va jadval qiymati $F_{jadval} = 3,06$ ga teng ekanligidan kelib chiqib va $F_{hisob} > F_{jadval}$ sharti bajarilganligi uchun (2) ko'p omilli ekonometrik modelni statistik ahamiyatli deyish mumkin hamda undan Buxoro viloyatida hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmini (Y) kelgusi davrlarga prognozlashda foydalanish mumkin.

Hisoblangan ko'p omilli ekonometrika modeldagi (2) parametrlarning ishonchligini Student t-mezoni orqali tekshiramiz. t-mezonning jadval qiymatini tanlangan ishonchlik ehtimoli (α false) va ozodlik darajasi ($d.f. = n - m - 1$ false) shartlar asosida topamiz. Bu yerda n false - kuzatuvlar soni, m false - omillar soni. Ishonchlik ehtimoli $\alpha = 0,6$ false va ozodlik darajasi $d.f. = 0 - 4 - 1 = 5$ false bo'lganda, t-mezonning jadval qiymati ga teng.

Ko'p omilli ekonometrik modelga kiritilgan barcha omillar bo'yicha t-mezonning hisoblangan qiymatlari $\alpha = 0,6$ false aniqlikda va $\alpha = 0,1$ false aniqlikda jadval qiymatidan katta ekanligini ko'rish mumkin (6-jadval). Bu esa barcha omillarni ishonchli ekanligini bildiradi va mazkur omillarga ko'p omilli ekonometrik modelda ishtirok etishiga imkon beradi.

Buxoro viloyatida hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmi (Y) bo'yicha tuzilgan ko'p omilli ekonometrik model (2) bo'yicha natijaviy omil (Y) qoldiqlarida avtokorrelatsiya mavjudligini tekshirish uchun Darbin-Uotson (DW) mezonidan foydalanamiz. Hisoblangan DW qiymati jadvaldagi DW_L va DW_U bilan taqqoslanadi. Agar $DW_{hisob} < DW_L$ dan kichik bo'lsa, natijaviy omil qoldiqlarida avtokorrelatsiya mavjud deyiladi. $DW_{hisob} > DW_U$ dan katta bo'lsa, natijaviy omil qoldiqlarida avtokorrelatsiya mavjud emas deyiladi. Darbin-Uotson mezonining pastki chegarasi qiymati $DW_L = 0,90$ ga teng va yuqori chegarasi qiymati $DW_U = 1,83$ ga teng. $DW_{hisob} = 1,8821$ ga teng. Demak, $DW_{hisob} > DW_U$ bo'lgani uchun natijaviy omil (Buxoro viloyatida hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmi (Y)) qoldiqlarida avtokorrelatsiya mavjud emas ekan.

3-rasm. Buxoro viloyatida hunarmandchilik sohasida xizmat ko'rsatish sifatining eksport hajmiga ta'sirini ifodalovchi ekonometrik model qoldiqlari, haqiqiy va bashorat)qiymatlari dinamikasi⁹

Natijaviy omil qoldiqlarida avtokorrelatsiyaning mavjud emasligi ham yuqorida keltirilgan (2) ko'p omilli ekonometrik modeldan prognozda foydalanish mumkinligini ko'rsatadi.

Buxoro viloyatida hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmi (Y) bo'yicha hisoblangan (2) ko'p omilli ekonometrik modelning haqiqiy (Actual), hisoblangan (Fitted) qiymatlari va ular o'rtasidagi farqlar (Residual) quyidagi 2-rasmda keltirilgan.

Yuqoridagi 2-rasmdan ko'rish mumkinki, hisoblangan (2) ko'p omilli ekonometrik model bo'yicha Buxoro viloyatida hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmining hisoblangan qiymatlar grafigi uning haqiqiy qiymatlari grafigi bilan juda yaqin joylashgan, ular o'rtasidagi farqlar ham unchalik katta emas. Bu esa hisoblangan (2) ko'p

omilli ekonometrik modeldan Buxoro viloyatida hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmini kelgusi davrlarga prognozlashda foydalanish mumkinligini yana bir isboti hisoblanadi.

Ushbu holatlardan foydalanib (2) ko'p omilli ekonometrik model yordamida Buxoro viloyatida hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmini (Y) kelgusi davrlarga prognoz hisoblarini amalga oshiramiz.

Buning uchun avvalo har bir ta'sir etuvchi omil bo'yicha trend model tuzamiz. Trend model – bu ta'sir etuvchi omilning vaqtga bog'liq funksiyasidir hamda u umumiy holda quyidagi ko'rinishga ega:

$$X_i = \beta_0 + \beta_1 \cdot t + \varepsilon \quad (3)$$

Hunarmadlar tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi (X_1) bo'yicha trend model quyidagi ko'rinishga ega:

$$\hat{X}_1 = 44254,0 + 3766,494 \cdot t \quad (4)$$

$$R^2 = 0,9649_{\text{false}}, F_{\text{o'chilma}} = 242,8712_{\text{false}}, t_{\text{o'chilma}} = 5,5843_{\text{false}}$$

Hunarmandlar soni (X_2) bo'yicha trend model quyidagi ko'rinishga ega:

$$\hat{X}_2 = 419,5526 + 9,8331 \cdot t \quad (5)$$

$$R^2 = 0,8865_{\text{false}}, F_{\text{o'chilma}} = 6,0699_{\text{false}}, t_{\text{o'chilma}} = 8,1283_{\text{false}}$$

Hunarmandlarga ajratilgan kreditlar hajmi (X_3) bo'yicha trend model quyidagi ko'rinishga ega:

$$\hat{X}_3 = 624,5 + 305,3143 \cdot t \quad (6)$$

$$R^2 = 0,9300_{\text{false}}, F_{\text{o'chilma}} = 115,3058_{\text{false}}, t_{\text{o'chilma}} = 0,7381_{\text{false}}$$

Hunarmandchilik bilan band bo'lganlar soni (X_4) bo'yicha trend model quyidagi ko'rinishga ega:

$$\hat{X}_4 = 866,0368 + 194,0632 \cdot t \quad (7)$$

$$R^2 = 0,8742_{\text{false}}, F_{\text{o'chilma}} = 8,3563_{\text{false}}, t_{\text{o'chilma}} = 7,6391_{\text{false}}$$

Ta'sir etuvchi omillar va vaqt omili o'rtasida tuzilgan trend modellar tahlili shuni ko'rsatadiki (4) – (7) trend modellardagi barcha hisoblangan koeffitsiyentlarning statistik ahamiyatliligi, parametrlarining ishonchligi aniqlandi. Demak, (4) – (7) trend modellarini hisoblaymiz va ularning hisoblangan qiymatlarini (2) ko'p omilli ekonometrik modelga qo'yib, avvalo ta'sir etuvchi omillarning (X_i) prognoz qiymatlarini, keyin esa natijaviy omilning (Y) prognoz hisob-kitoblarini amalga oshiramiz. Natijada Buxoro viloyatida hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmining (Y) (2) ko'p omilli ekonometrik modelga kiritilgan o'zgaruvchilarining prognoz davridagi qiymatlariga ega bo'lamiz (7-jadval).

7-jadval. Buxoro viloyatida hunarmandchilik sohasida xizmat ko'rsatishning eksport hajmiga ta'sirini ifodalovchi ko'rsatkichlarning prognoz qiymatlari¹⁰

Yillar	Hunarmadchilik mahsulotlari eksporti hajmi, mln. so'm, Y	Hunarmadlar tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi, mln. so'm, X1	Hunarmandlar soni, nafar, X2	Hunarmand-larga ajratilgan kreditlar miqdori, mln. so'm, X3	Hunarmand-chilik bilan band bo'lganlar soni, nafar, X4
2014	3512	100472	854	2055	2327
2015	8872	111345	965	2844	3001
2016	9525	129732	1161	3537	4039
2017	10663	144809	1458	5419	5002
2018	160365	160940	1746	7418	5821
2019	296697	172656	2114	10214	6968
2020	157139	207020	2246	10326	5851
2021	174973	188578	1934	12054	4999
2022	307334	216977	2091	10681	8981

2023	378998	243534	2187	12058	11085
2024	376706	250469	2552	14378	10077
2025	417778	265535	2711	15599	10853
2026	458850	280601	2871	16820	11629
2027	499923	295667	3030	18041	12406
2028	540995	310733	3189	19263	13182
2029	582067	325799	3349	20484	13958
2030	623140	340865	3508	21705	14734

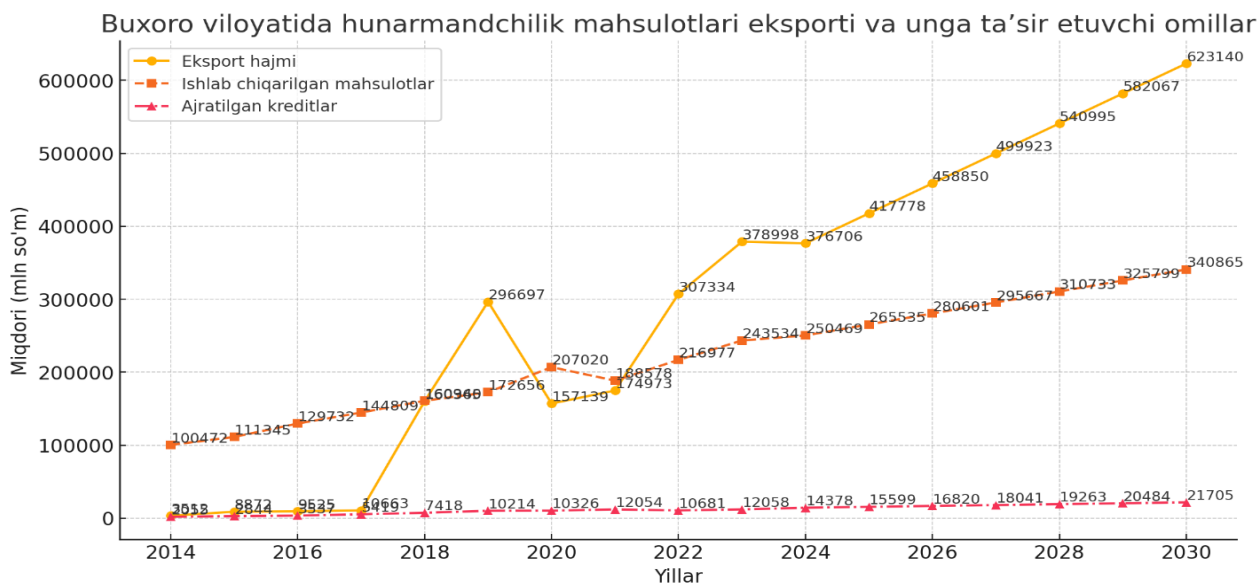
Yuqoridagi 7-jadval ma'lumotlari tahliliga ko'ra, 2014–2030 yillar davrida Buxoro viloyatida hunarmandchilik mahsulotlari eksporti hajmi barqaror o'sish tendensiyasini namoyon etadi. Har bir omilni tahlil qilish natijalari quyidagicha xulosa qilish mumkin.

Birinchidan, hunarmandchilik mahsulotlari eksporti hajmi (Y) 2014-yilda 3 512 mln so'mdan 2030-yilgacha 623 140 mln so'mgacha o'sishi kutilmoqda. Bu o'sish mahsulot turlarining kengayishi, tashqi bozorda raqobatbardoshlikni oshirish, davlat subsidiyalari va infratuzilmaning rivojlanishi bilan bog'liq.

Ikkinchidan, ishlab chiqarilgan mahsulot hajmi (X_1) 2014-yilda 100 472 mln so'mdan 2030-yilgacha 340 865 mln so'mga yetgan. Texnologik yangilanish va mahsulot dizaynini bozor talabiga moslashtirish asosiy sabablardir.

Uchinchidan, hunarmandlar soni (X_2) 2014-yilda 854 nafardan 2030-yilgacha 3 508 nafarga oshishi kutilmoqda. Bunda yoshlar va ayollar ishtirokini oshirishga qaratilgan dasturlar muhim ahamiyat kasb etadi.

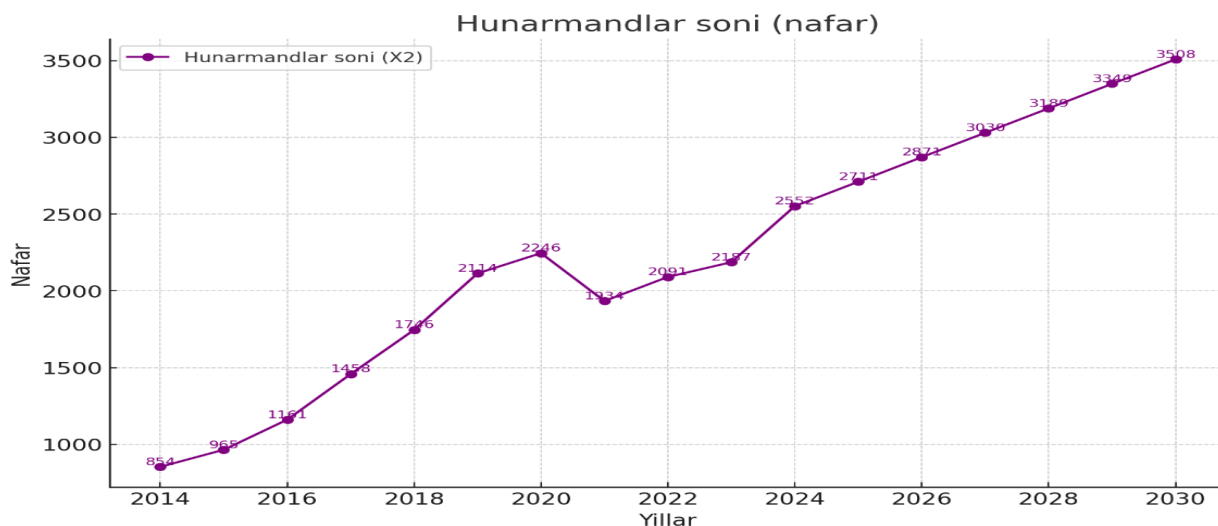
To'rtinchidan, hunarmandlarga ajratilgan kreditlar miqdori (X_3) 2014-yilda 2 055 mln so'mdan 2030-yilda 21 705 mln so'mgacha oshib borishi kutilmoqda. Bu hunarmandlarni qo'llab-quvvatlash uchun imtiyozli kreditlar ko'lamining kengayishi natijasidir.

4-rasm. Buxoro viloyatida hunarmandchilik sohasida xizmat ko'rsatish omillari va eksport hajmi ko'rsatkichlarining prognoz qiymatlari dinamikasi (2014-2030 yy.)¹¹

Beshinchidan, hunarmandchilik sohasida band bo'lganlar soni (X_4) 2014-yilda 2 327 nafardan 2030-yilgacha 14 734 nafargacha oshishi kutilmoqda. Bu mehnat bozoridagi islohotlar, turizm va ichki bozor talabining o'sishi bilan bog'liq.

Hunarmandlar soni o'sishi, odatda, mahalliy mehnat bozorida ushbu sohaning jozibadorligini va yangi ish o'rinlari yaratilishini ko'rsatadi. Ko'proq hunarmandlar jalb qilinishi ishlab chiqarish hajmini oshirishga va eksportni rivojlantirishga zamin yaratadi.

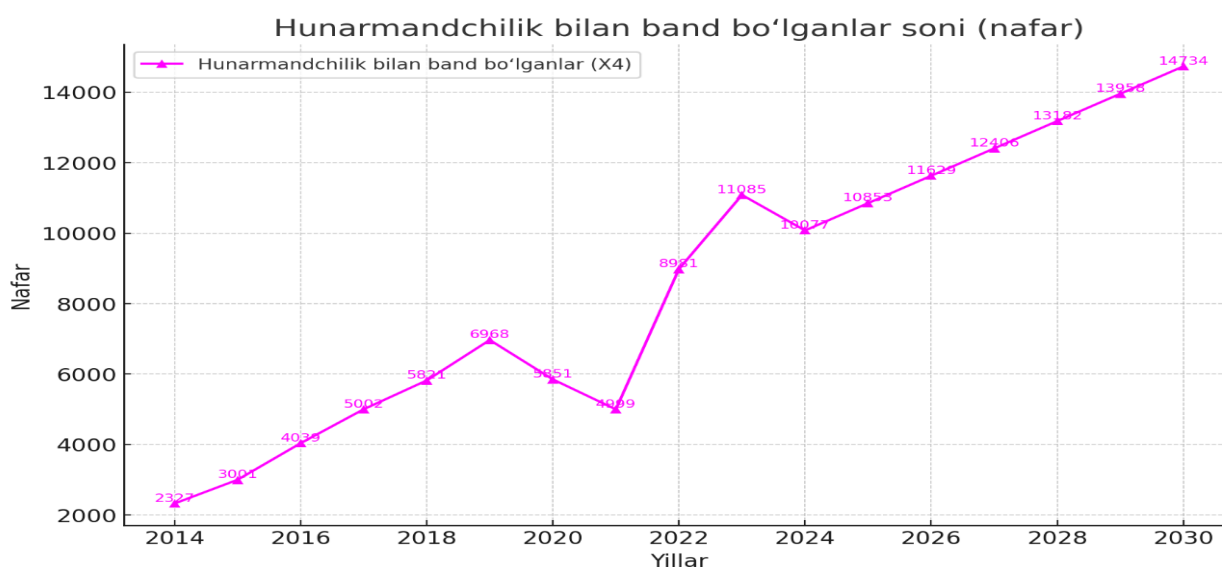
5-rasm. Buxoro viloyatida xizmat ko'rsatish sohasida faoliyat yuritayotgan hunarmandlar sonining prognoz qiymatlari dinamikasi (2014-2030-yy.)¹²

Hunarmandlar soni yildan yilga o'sib, 2014-yildagi 854 nafar ko'rsatkichdan 2030-yilda 3508 nafargacha yetdi. Bu esa hududda hunarmandchilikka qiziqishning ortgani va mehnat bilan ta'minlash siyosatining samaradorligini ko'rsatadi.

Hunarmandchilik bilan band bo'lganlarning soni o'sishi mahalliy aholi uchun yangi ish o'rinlari yaratilganini va sohaning ijtimoiy ahamiyatini oshirganini bildiradi. Bu ko'rsatkich hududdagi umumiy bandlik darajasi va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

2014-yildagi 2327 nafardan boshlangan ko'rsatkich 2030-yilda 14734 nafarga yetgan. Bu, birinchi navbatda, hunarmandchilikning ahamiyatini oshiruvchi davlat dasturlari va mahalliy tashabbuslarning muvaffaqiyatli amalga oshirilganidan dalolat beradi.

2014–2030-yillar davomida Buxoro viloyatida hunarmandchilik sohasining eksport hajmi, ishlab chiqarish salohiyati, bandlik darajasi va moliyaviy qo'llab-quvvatlash ko'rsatkichlarida barqaror o'sish kuzatilmoqda. Eksport hajmi 3 512 mln. so'mdan 623 140 mln. so'mgacha oshishi, hunarmandlar sonining qariyb to'rt barobar ortishi va kreditlash hajmining sezilarli darajada kengayishi hududdagi iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishning muhim ko'rsatkichlaridir.

6-rasm. Buxoro viloyatida xizmat ko'rsatish sohasida faoliyat yuritayotgan hunarmandlar sonining prognoz qiymatlari dinamikasi (2014-2030-yy.)¹³

12 Muallif ishlanmasi

13 Muallif ishlanmasi

Mazkur sohaning rivojlanishi milliy eksport salohiyatini kuchaytirish, aholi bandligini ta'minlash va hudud iqtisodiyotini diversifikatsiya qilishga xizmat qilmoqda. Innovatsion yondashuvlar, davlat dasturlari va xususiy sektor ishtirokidagi qo'llab-quvvatlash bu sohani mintaqaviy iqtisodiyotda strategik ahamiyatga ega tarmoq darajasiga olib chiqishi kutilmoqda. Hunarmandchilik sohasi nafaqat iqtisodiy, balki madaniy merosni asrab-avaylash va targ'ib qilishda ham muhim rol o'ynamoqda.

Umuman olganda, ekonometrik tahlil va prognoz natijalari shuni ko'rsatmoqdaki, 2014–2030-yillar davomida Buxoro viloyatida hunarmandchilik mahsulotlari eksporti, ishlab chiqarish hajmi va sohada band bo'lganlar soni barqaror o'sish tendensiyasiga ega bo'lib, kreditlash hajmi kengayishi ham sohaning investitsion jozibadorligini tasdiqlaydi. Mazkur o'zgarishlar aholi bandligini oshirish, milliy mahsulotlarning xalqaro bozorlarda raqobatbardoshligini kuchaytirish, iqtisodiy diversifikatsiyani ta'minlash va madaniy merosni saqlashda hunarmandchilik sohasining tobora muhim ahamiyat kasb etayotganini ko'rsatadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Buxoro viloyatida hunarmandchilik sohasining 2014-2024-yillar davomidagi rivojlanish dinamikasi va 2030-yilgacha prognozi bo'yicha olib borilgan ekonometrik tahlil muhim xulosa va xulosalarga asos beradi. Tuzilgan ko'p omilli ekonometrik model ($R^2=0,9078$) hunarmandchilik mahsulotlari eksport hajmining 90,78 foizi tanlangan omillar (ishlab chiqarish hajmi, hunarmandlar soni, kreditlar va bandlik) bilan izohlanishini tasdiqladi. Korrelyatsion tahlil asosida ishlab chiqarish hajmi ($r=0,8638$) va hunarmandlar soni ($r=0,8278$) eng kuchli ta'sir ko'rsatuvchi omillar ekanligi aniqlandi. Prognoz hisob-kitoblari 2030-yilda eksport hajmining 623 140 mln so'mga (177 barobar o'sish), hunarmandlar sonining 3 508 nafarga, bandlik darajasining 14 734 nafarga yetishini ko'rsatmoqda. Mazkur o'sish tendensiyalari sohaning viloyat iqtisodiyotida strategik ahamiyatga ega ekanligini tasdiqlaydi. Ekonometrik modelning statistik ahamiyatliligi ($F=36,91$, $p<0,001$), parametrlarning ishonchlilikligi (t -mezoni bo'yicha) va qoldiqlarning avtokorrelyatsiyadan xoli ekanligi ($DW=1,88$) modeldan amaliy prognozlashda foydalanish mumkinligini isbotlaydi. Tadqiqot natijalari hunarmandchilik sohasini rivojlantirish bo'yicha quyidagi tavsiyalarni berish imkonini yaratadi: kreditlash mexanizmlarini takomillashtirish, eksport infratuzilmasini modernizatsiyalash, kadrlar tayyorlash tizimini kuchaytirish va mahsulot raqobatbardoshligini oshirish. Olingan natijalar mintaqaviy iqtisodiy siyosatni ilmiy asoslash, investitsiya loyihalarini baholash va hunarmandchilik sohasining uzoq muddatli rivojlanish strategiyasini ishlab chiqishda amaliy ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Mahalliy hududlarning iqtisodiy salohiyatini oshirish va aholi bandligini ta'minlash chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-6341-son Farmoni (2021-yil 26-oktyabr).
2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Hunarmandchilikni rivojlantirish va qo'llab-quvvatlash chora-tadbirlari to'g'risida"gi 2019-yil 20-avgustdagi 682-son qarori.
3. Buxoro viloyati Statistika boshqarmasi ma'lumotlari (2014-2024 yillar).
4. Gujarati D.N., Porter D.C. Basic Econometrics. 5th Edition. McGraw-Hill, 2009. 922 p.
5. Wooldridge J.M. Introductory Econometrics: A Modern Approach. 7th Edition. Cengage Learning, 2019. 848 p.
6. Maddala G.S., Lahiri K. Introduction to Econometrics. 4th Edition. Wiley, 2009. 634 p.
7. Baltagi B.H. Econometric Analysis of Panel Data. 6th Edition. Springer, 2021. 423 p.
8. Dickey D.A., Fuller W.A. Distribution of the Estimators for Autoregressive Time Series with a Unit Root // Journal of the American Statistical Association. 1979. Vol. 74. No. 366. P. 427-431.
9. Durbin J., Watson G.S. Testing for Serial Correlation in Least Squares Regression // Biometrika. 1950. Vol. 37. No. 3-4. P. 409-428.
10. Ismoilov R.A., Karimov N.G. Mintaqaviy iqtisodiyotni diversifikatsiya qilishning nazariy-metodologik asoslari. Toshkent: Iqtisod-Moliya, 2020. 256 b.
11. Abdullayev Ya.K., Raximova G.M. Ekonomiko-matematicheskoye modelirovaniye regionalnogo razvitiya. Tashkent: Fan, 2019. 184 s.
12. O'zbekistonda hunarmandchilikni rivojlantirish: muammo va yechimlar / Mas'ul muharrir: N.X.Jumayev. Toshkent: Iqtisodiyot, 2021. 312 b.
13. Yuldashev N.M. Mintaqa iqtisodiyotini rivojlantirishning zamonaviy yo'nalishlari. Buxoro: Buxoro nashriyoti, 2022. 268 b.
14. UNCTAD. Creative Economy Outlook: Trends in International Trade in Creative Industries. Geneva: United Nations, 2022. 156 p.
15. World Bank. Small and Medium Enterprises Finance: New Findings, Trends and G20/Global Partnership for Financial Inclusion Progress. Washington DC, 2020. 89 p.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 10

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>